

ПАДИТНИН

Немачка 3.00 DEM, САД 1.25 USD, Швајцарска 2.50 CHF,
Шведска 13.00 SEK, Аустрија 20.00 ATS, Грчка 300 GRD,
Енглеска 1.00 GBP, Словенија 90 SLT, Македонија 1500 DEN

ЗАБАВАНИК

1. X 1993. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА LV • ЦЕНА 1.500 ДИН. • БРОЈ 2179

За све од 7 го 77

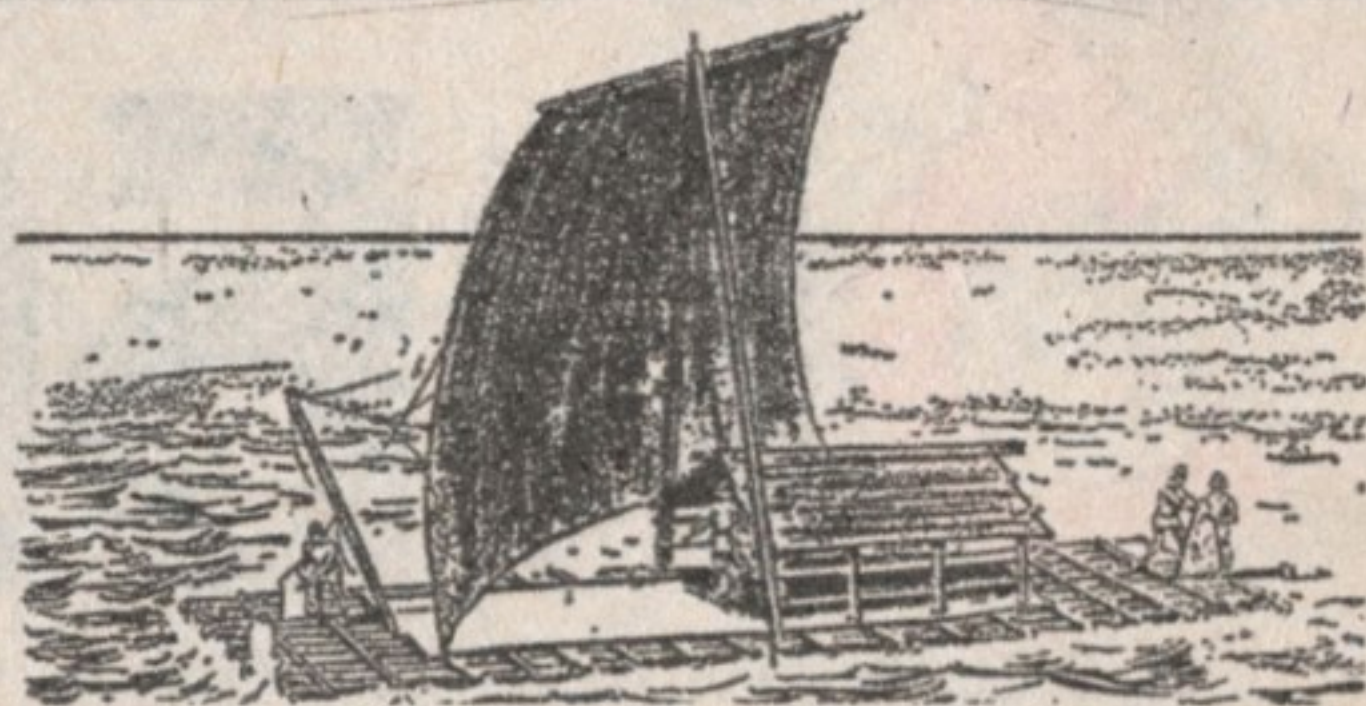

**Џон Адамс
Џилмер**
(1805 - 1868)

ИЗ ГАЛФОРДА (ДРЖ. СЕ-ВЕРНА КАРОЛИНА, САД) ПОСТАО ЈЕ УЧИТЕЉ У 17. ГОДИНИ ИАКО НИКАД НИЈЕ ПОХАЂАО ШКОЛУ. ТЕК КАСНИЈЕ ЈЕ ИСТО-ВРЕМЕНО ЗАВРШИО ОСНОВНУ И СРЕДЊУ ШКОЛУ, А ПОТОМ И ФАКУЛТЕТ. ПОСТАО ЈЕ ПОЗНАТИ АДВОКАТ, А ПРИУЂЕНО МУ ЈЕ И МЕСТО МИНИСТРА УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА.

СПЛЈАВОВИ

КОЈЕ СУ ОД БАЛВАНА ГРАДИЛИ ЧЛАНОВИ ПЛЕМЕНА ИНКЕ ИЗ ПЕРУА КОРИСТИЛИ СУ СЕ ЗА ДАЛЕКА ПУТОВАЊА МОРЕМ. ИМАЛИ СУ ЈЕДРО, А ЊИМА СЕ УПРАВЉАЛО ПОМОКУ ВИШЕ КОРМИЛА КОЈА СУ СЕ САСТО-ЈАЛА ОД ДАСАКА УСПРАВНО ПОСТАВЉЕНИХ ИЗМЕЂУ ДЕБАЛА.

**СТЕНА
ЗВАНА
ЏОРџ
ВАШИНГТОН**
КРАЈ ЧЕСТВОРТА
У КАЛИФОРНИ-
ЈИ ВАЈАРСКО
ЈЕ ДЕЛО
ПРИРОДЕ.

КОЛИБЕ

ЧЛАНОВА ПЛЕМЕНА ФУЛАНИ ИЗ НИГЕРИ-ЈЕ МОРАЈУ ИЗНО-ВА ДА СЕ ПРАВЕ ПО НЕКОЛИКО ПУТА ГОДИШЊЕ ЈЕР СУ САСТАВЉЕ-НЕ ОД СТАБЈИКА КУКУРУЗА.

Тора

ЈЕ МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТ -БУШМАНА ИЗ ВЕСАТОЛЕНДА У ЈУЖНОЈ АФРИЦИ. ДУВАЊЕМ У БОДЉУ ОКАЧЕНУ ЗА СТРУНУ ЛУКА, НАСТАЈЕ ЗВУК СЛИЧАН ЈЕЦАЈУ. ВЕШТИЈИ СВИРАЧИ МОГУ ЧАК ДА ПРОИ-ЗВЕДУ И ДРУГЕ ГЛАСОВЕ.

СЕМЕНКЕ БАНАНЕ

НЕКАДА СУ У УГАНДИ СЛУЖИЛЕ КАО НОВАЦ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● ● ● два затвореника окована у лисице полетела су у слободу у Латону (Велика Британија), али кад су се нашли на улици, пред њима се испречила бандера: је-

дан је кренуо лево, други десно. Епилог: сударили су се таквом силином да је једном повређен грудни кош док је други прошао с ишчашеним глежњем.

● ● ● Бerti Кокхед верује да је најстарији разносач млека у Великој Британији, а такође и да има најдужи стаж јер се „запослио“ пре 70 година. Недавно је деда Бerti прославио свој 80. рођендан уз чашу лимунаде и признао: „Не подносим млеко“.

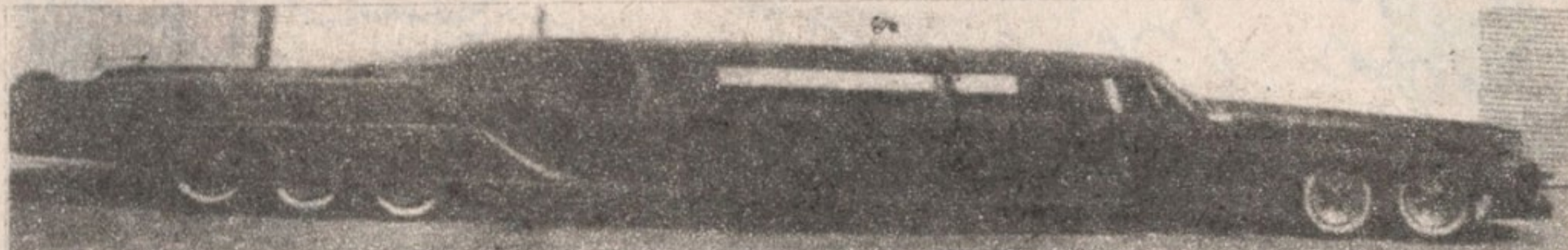

● ● ● осам спортова у којима су тешке повреде најчешће: јахање, џудо, бокс, рагби, фудбал, крикет, хокеј, гимнастика.

● ● ● од свих земаља Европске заједнице Шпанија има највише лекара: 338 на 100.000 становника; највише сунчаних сати: 2.600 годишње; највише сезонских радника: 22 одсто од укупно запослених.

● ● ● тренутно у Јапану има 8 милиона паса и 4,5 милиона мачака којима на располагању стоје безбројне врсте услуга, почев од освежавајућег напитка „Боу воу калори“, до музике, јоге, сахране и верских ритуала.

● ● ● најдужа лимузина на свету направљена је недавно по поруџбини познатог филмског глумца Силвестера Сталонеа - има десет точкова и дугачка је 12,3 метра.

ТАЈ
ЛУДИ,
ЛУДИ
СВЕТ

СПОМЕНИК ТЕОРИЈИ

Покојник је живео у Хамилтону, савезна држава Охајо, а тамо је и умро 1829. године. На гробу му је подигнут необичан споменик – камени стуб на врху украшен шупљом геометријском фигуром

која највише подсећа на крофну са рупом у средини, а симболизује Земљину лопту. На северној страни стуба, и поред великих оштећења од времена, може да се прочита натпис који гласи: „Капетан Џон Кливс Симс био је филозоф и творац Симсонове теорије о концентричним сферама и поларним шупљинама. Тврдио је да је Земља у средину празна и насељена”.

ЗАБРАЊУЈЕМ!

Руски цар Павле I (1754–1809), син Катарине Велике, за време своје краткотрајне владавине донео је безброј указа и наредби по којима је остао упамћен. Тако је кројачима, под претњом строге казне, забранио да шију одећу од неваљаног сукна, а собарима и кочијашима припретио скидањем главе ако на њима (главама) примети – перје! Даме нису смеле преко рамена да носе шарене траке, млади људи морали

нико није смео да носи бакенбарде. У целој Русији жене нису смеле да обуку теget сукњу и белу блузу, петроградским улицама нико није смео да вози брзо кочије, а у позоришту је забрањено плескање док цар не да знак. Полиције је било на сваком кораку да надгледа извршавају ли се цареве наредбе.

Поданицима је такође било забрањено да уопште употребљавају речи „друштво”, „грађанин”, „отаџбина”, а успут и реч „прѣст” јер је Његово Величанство Павле I имао прѣст нос. Исто тако

су у свакој прилици да скидају капе пред старијима, саксије са цвећем морале су обавезно стајати иза решетака,

био је забрањен увоз књига из иностранства, укључујући и музичке ноте...

Па, доста и од једног цара.

СИРУП ПРОТИВ ПОТОПА

Група америчких научника предложила је недавно, савршено озбиљно, да се у светска мора и океане сипа „тоник”, течност слична сирупу за јачање малокрвних у којем има – гвожђа. По њиховом мишљењу то ће успорити процес који би иначе довео до општег потопа: гвожђе ће, наиме, поспешити раст алги, а оне ће са своје стране прогутати вишак угљен-диоксида из атмосфере.

Присутни на конгресу Националног истраживачког савета САД оценили су ову идеју „у принципу остваривом” ма-

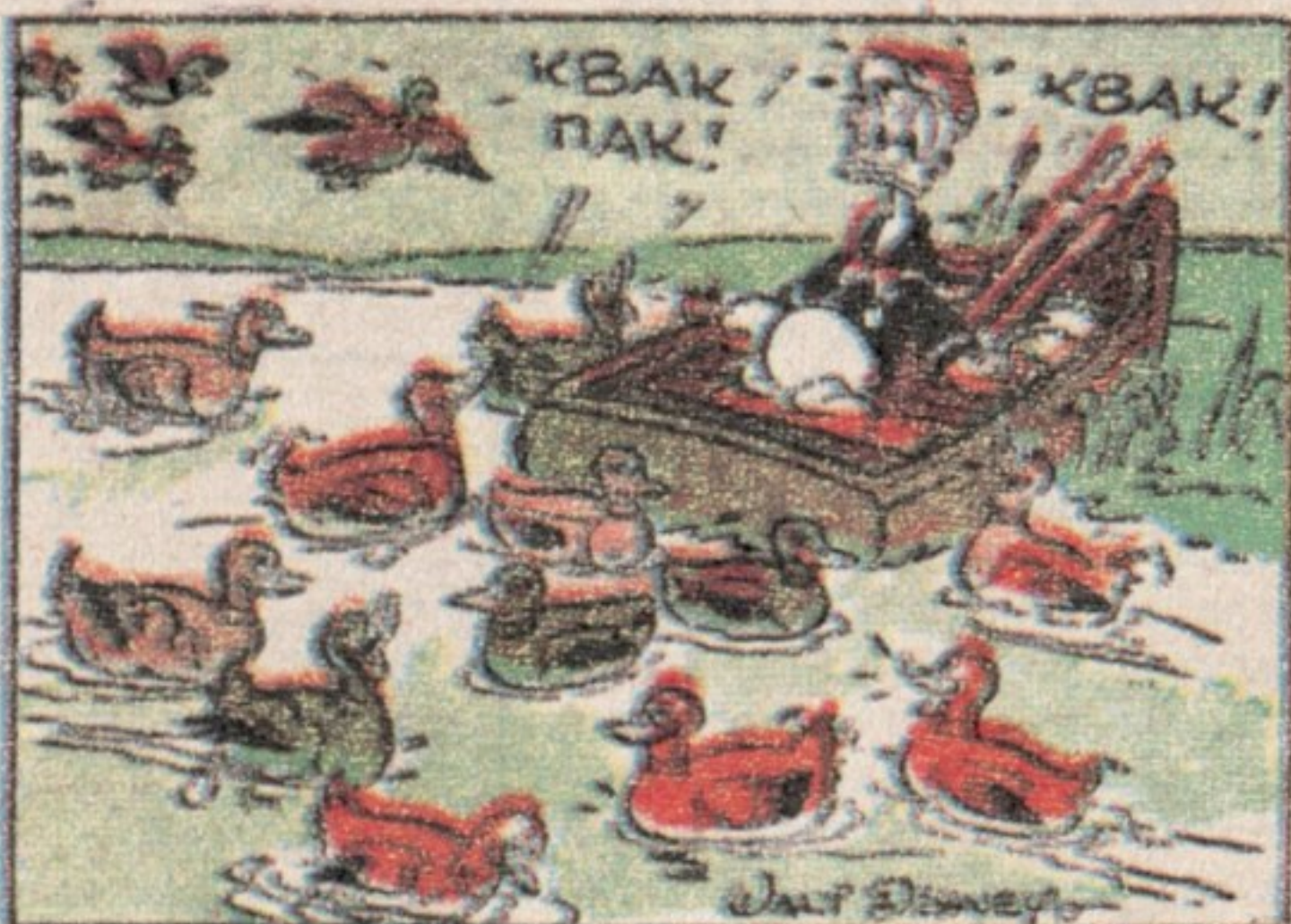
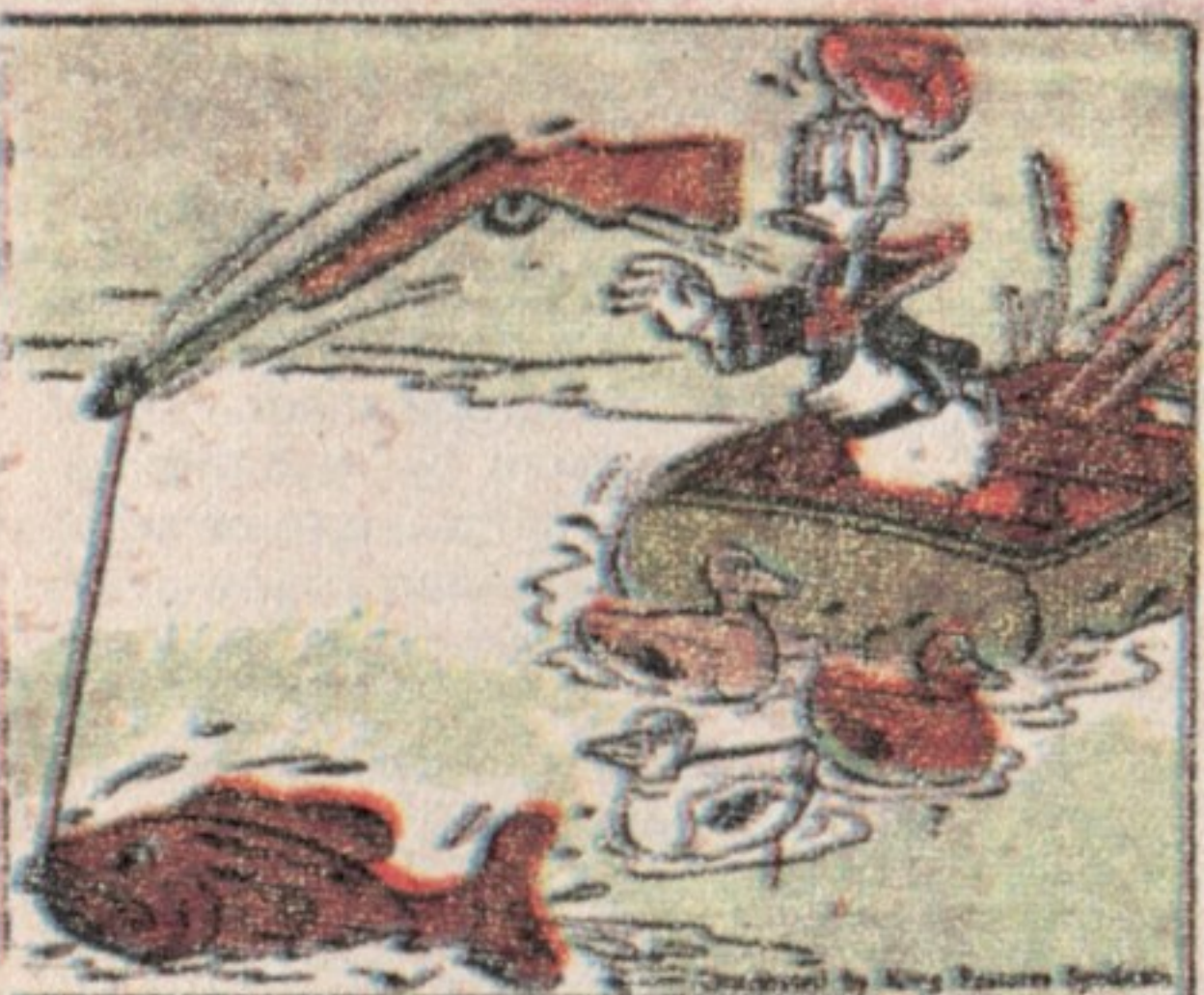
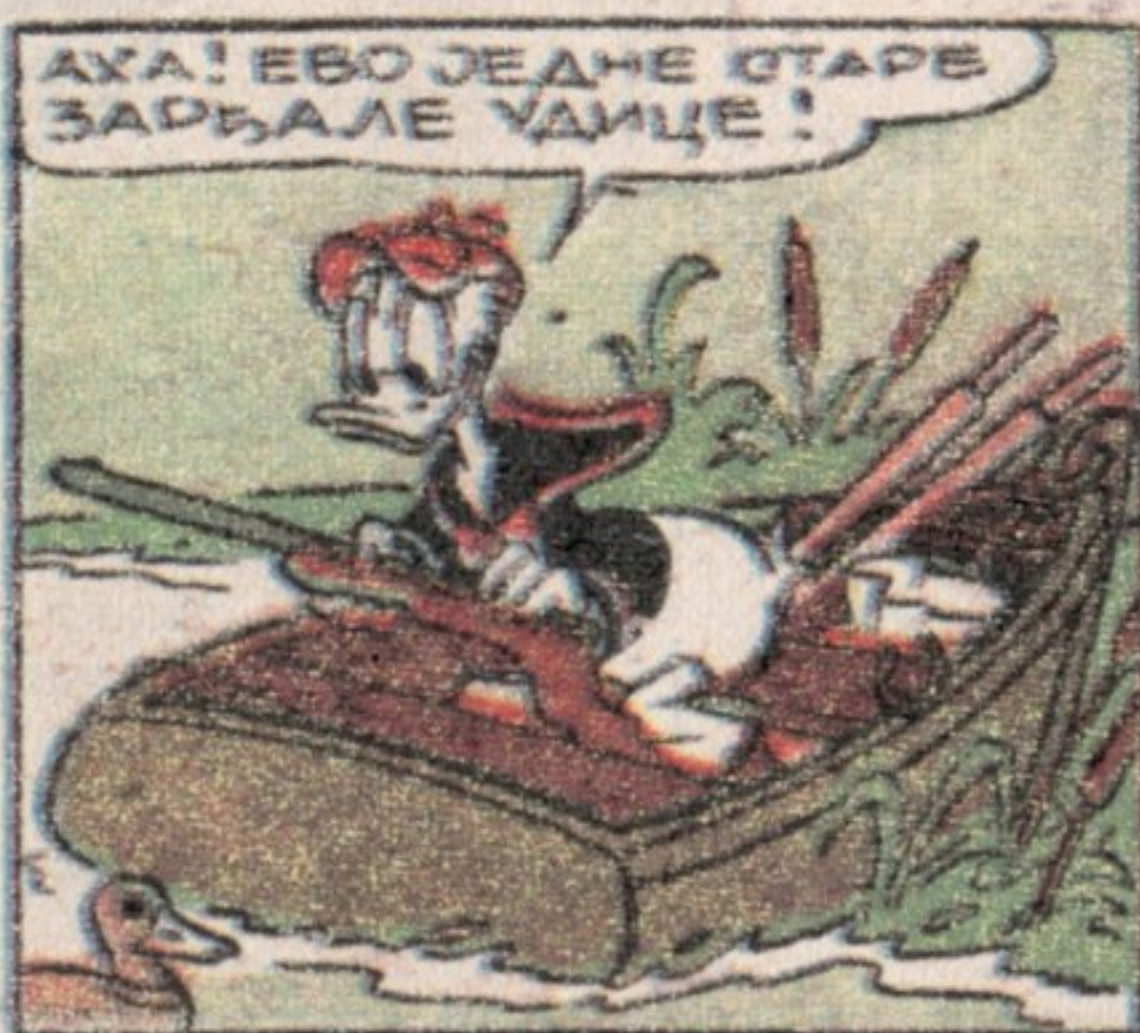
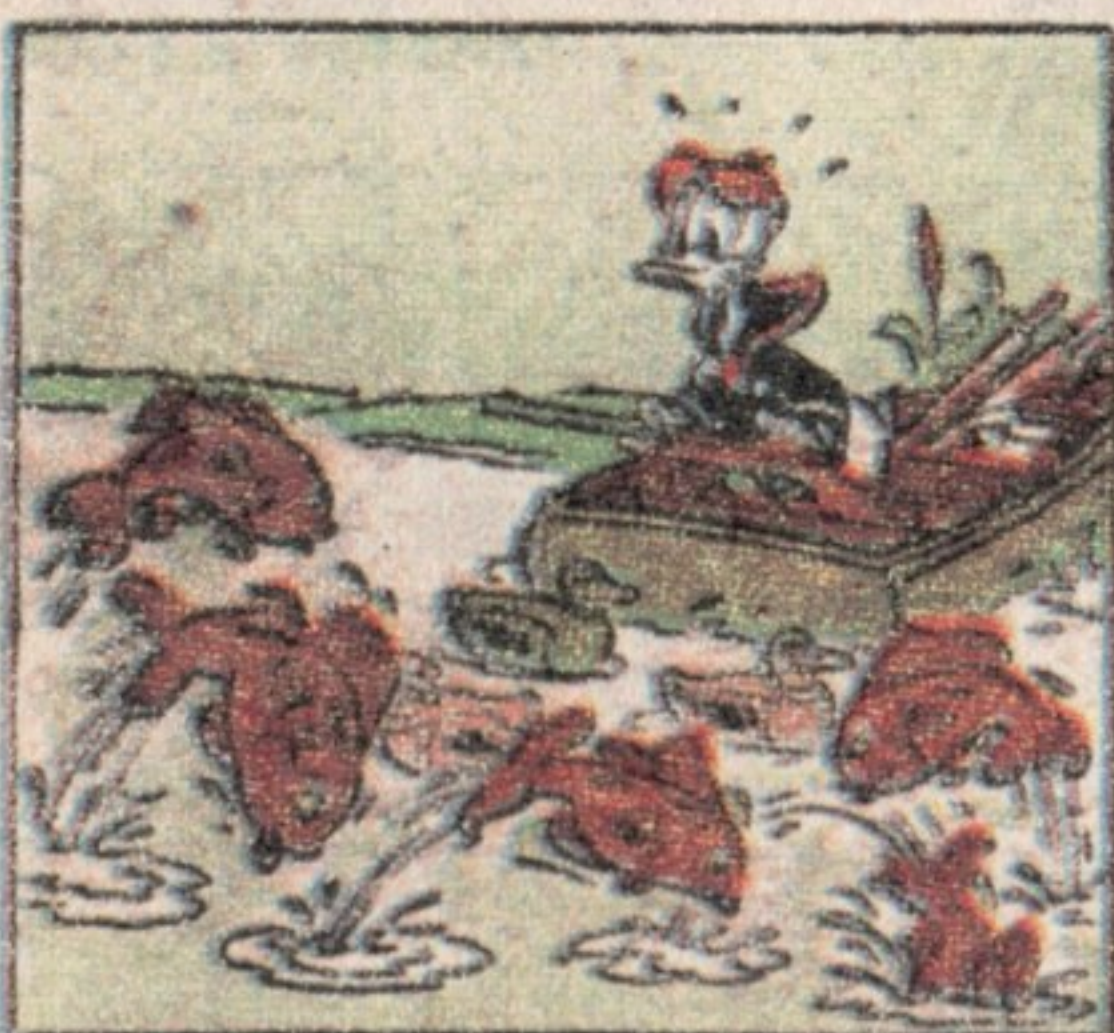
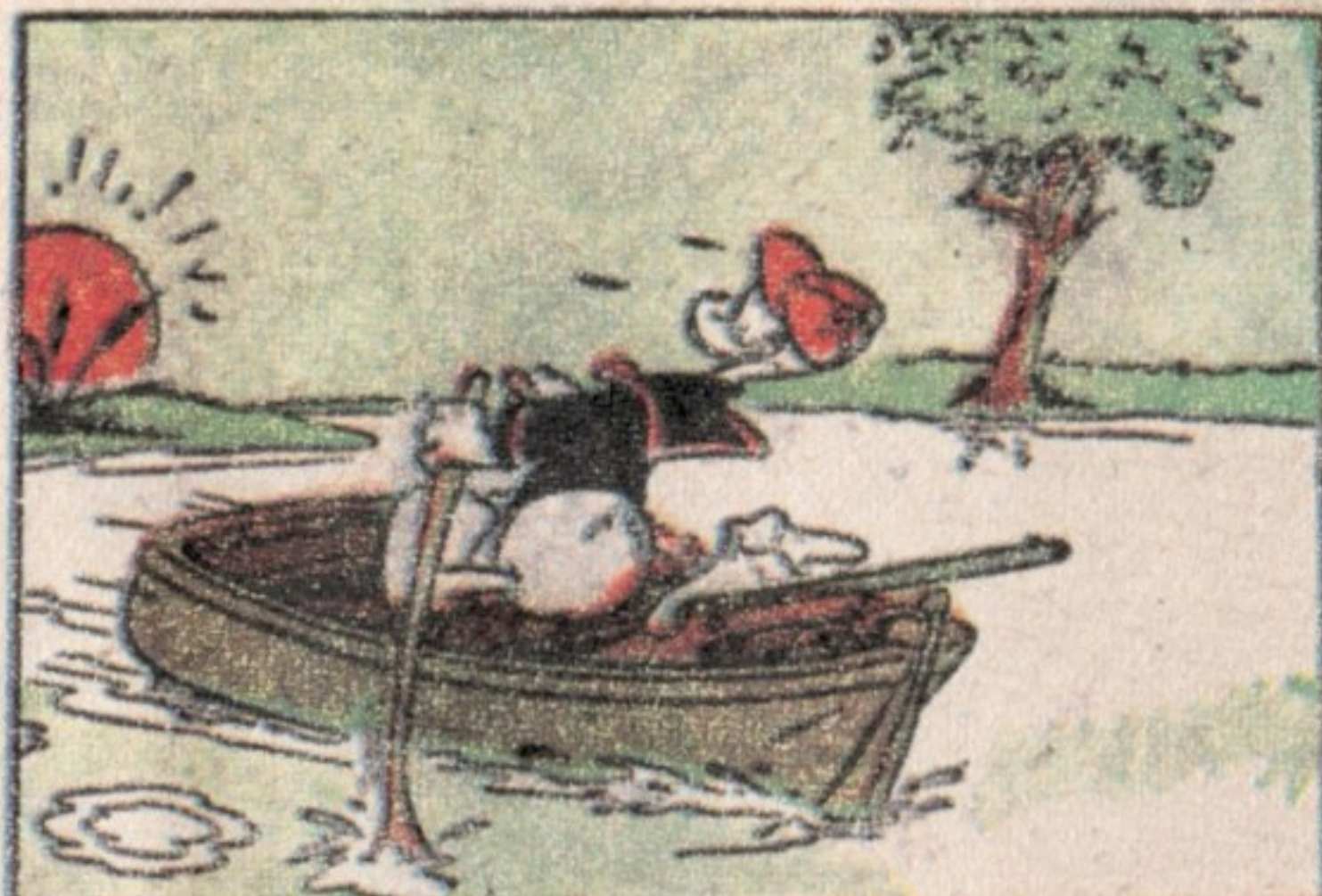

да понешто и противречном. Џон Мартин, океанограф из Калифорније, сматра да ће крајем деценије бити могуће извести експеримент у Светском океану: „Двадесет процената свих светских вода, нарочито у области Антарктика и екваторијалног Тихог океана, било би изузетно засићено гвожђем што се мора одразити на ниво угљен-диоксида у атмосфери” – каже Мартин.

Међутим, други експерти, на пример Вилијам Најренберг са Скриповог института за океанографију, одлучно се противе идеји „железне” терапије због могуће штете коју би гвожђе нанело живом свету океана, а такође и због евентуалне измене климе.

В. Милићевећ

Илустровао: Ивица Кољенић

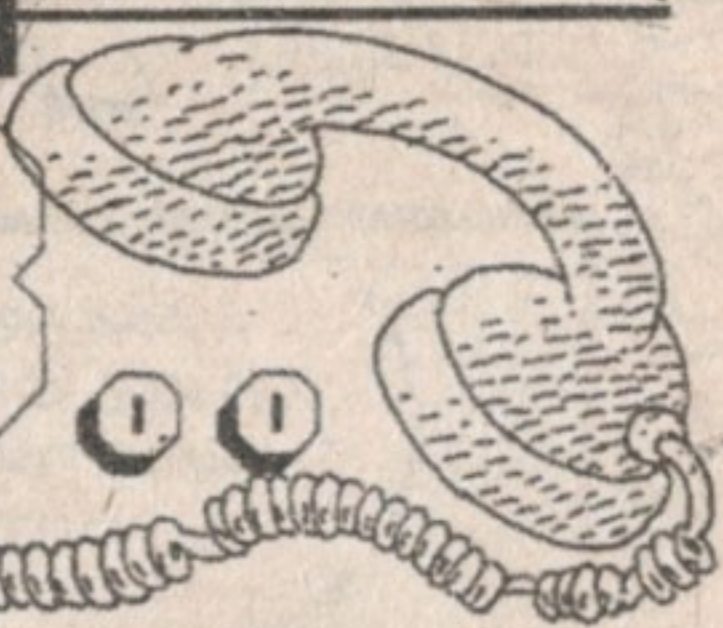
DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

ПОЗОВИ 98

У току дана просечно 50 хиљада Београђана тражи помоћ од 22 говорна аутомата. А они умеју и да кувају, али и да гледају у звезде, да решавају математичке задатке, али и да на- смеју...

У времену са све мање осмеха глас који чујеш – о, зар се и то може – смеши се. Смеје. Онако широко, ха-ха, ха-ха! Права ствар је у томе што оно што је претходно, сладуњаво, изговорио баш и није за ха-ха. Ипак...

„Највећи су порези на производе за менталну хигијену!”

Онда следи прича у три реченице:

„Пијаниста свира на концерту, окренут леђима публици. После неколико тактова посетилац пита суседа:

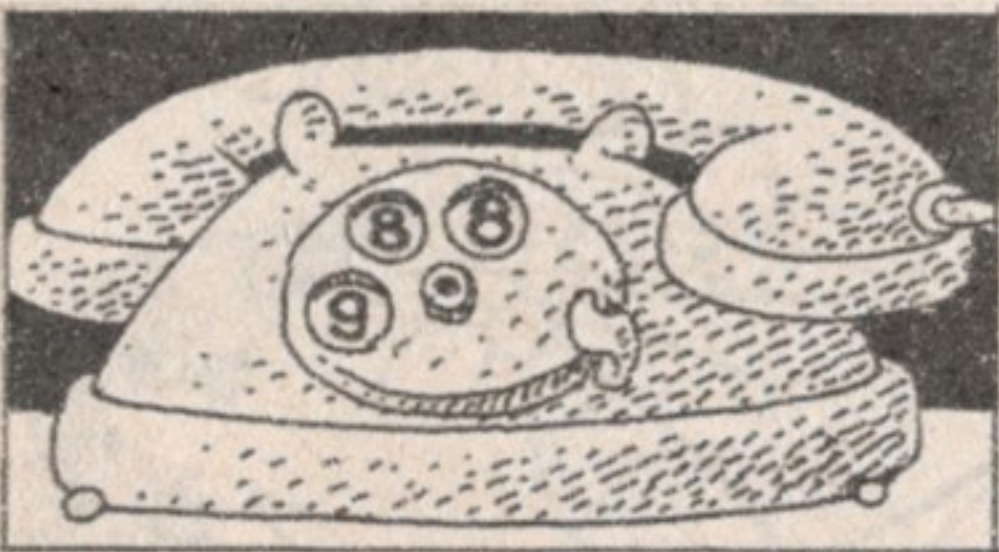
– Извините, молим вас, да ли је ово Шопен?

– Немам појма, буразеру, још се није окренуо...”

НЕ КРИВИТЕ 988

Често смо, у већ хроничној нервози, спремни да одбрусимо служби 988, а све у стилу да ништа не раде, да их једноставно мрзи да подигну слушалицу и томе слично.

Истина је, међутим, сасвим другачија. Прво, запослене (убедљива већина жена) не дижу слушалицу, само притисну дугме које светли, и у току смене која траје као и друге дају у просеку између 600 и 700 најразличитијих обавештења, немају право ни на нервозу јер се то и те како може одразити и на плату.

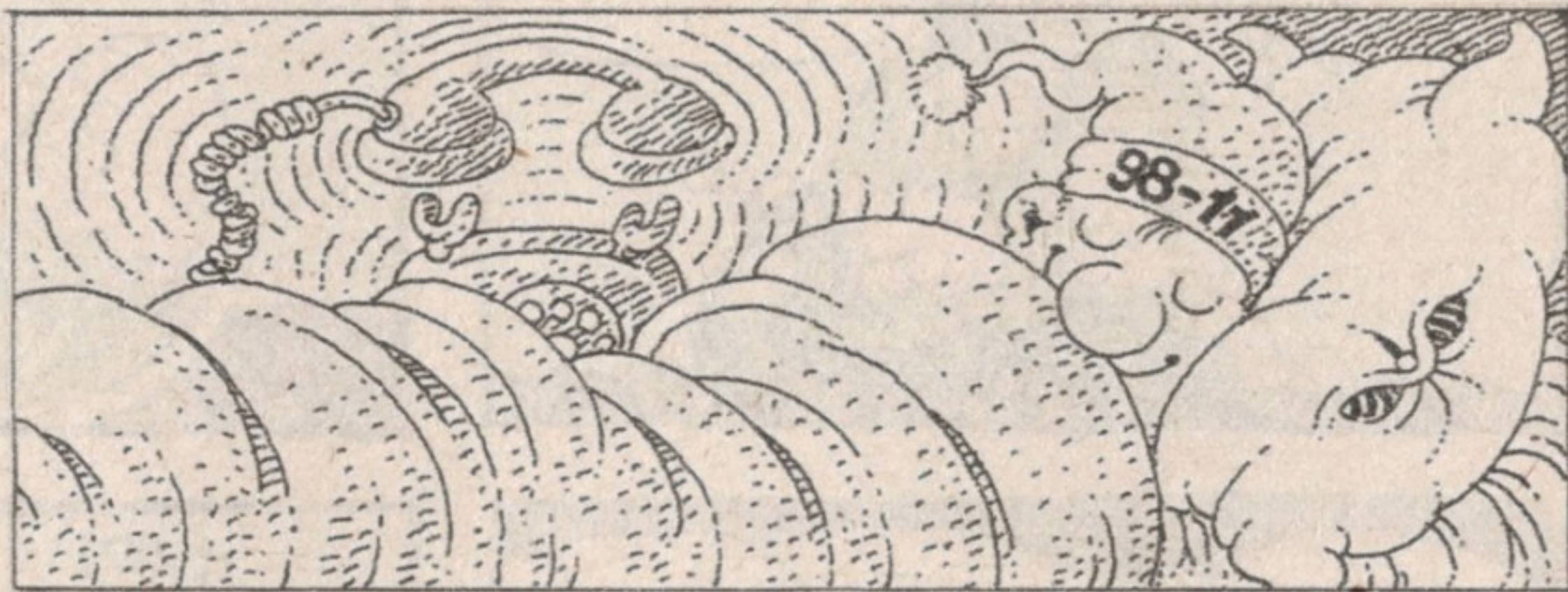
Однедавно становници главног града – али и сви они који зарад мало смеха не гледају у број телефонских импулса и храбро окрену 011 – полажу право на осмех. Свакога дана, ако се одваже да позову телефон 98-46, стиже им један афоризам и пет вицева. А све упаковано у

У времену кад је, и коначно, информација најбољи капитал у Пошти Србије од 0 до 24 сата раде 22 говорна аутомата.

„Вечерас у Павиљону Цвијете Зузорић, с почетком у 19 часова, отвара се изложба... У Великој сали Коларчеве задужбине, с почетком у 20 часова, представиће

БУЂЕЊЕ С ПРОВЕРОМ

Једна мала, не баш репрезентативна, кутија задужена је да брине да око 7000 Београђана сваког јутра не закасни на посао. Овај аутомат истог тренутка може да пробуди тачно 800 спавача. Иначе, да би доскочили онима који би неког да пробуде кад му време није а све зарад не баш пријатне шале, уведена је провера свих оних који траже буђење до 5 сати. После се, ваљда, и сами пробуде. То значи да заказивање оног баш раног буђења можеш да учиниш само са свог телефона.

„Језу”, реткој продавници хумора, и гласу глумца Миленка Павлова.

Зграда у Катићевој 14-18 не делује успокојавајуће. Архитекта је, по свој прилици, у глави имао безбојне лево коцке. Горје на крову, изнад 10. спрата, мноштво антена и сателита. Уши и очи безмало целог света. Дакле, Јавно предузеће ПТТ саобраћаја „Србија” са две службе: 988 и Међународни саобраћај.

Са светом је све мање комуникација, али зато Служба 988 – уз љубазну молбу да мало сачекате – нуди одговор и на питање колико је дугачка њујоршка Пета авенија, рецимо. Истина, мало ће застати ако их питате колико стонога има ногу или зашто Марко више воли Милену него мене, али ће одговор стићи. И он с осмехом, без нервозе.

Стрелац ће уловити Бика

У причама која следи главни јунак је Служба говорних информација. Оно: питах аутомат а он ти, паметан бар колико човек који га је „нахранио”, каже све што зна. (Ваља разликовати обавештења која саопштава жива реч 988 – бројеви претплатника, 9812 – разна обавештења, 9814 – спортске информације и 9811 – буђења.)

се... У Југословенском драмском позоришту, с почетком у 19 часова и 30 минута...”

У међувремену, уз помоћ четвороцифреног броја, свака дилема о сутрашњем ручку или вечери неће то више бити. Јер:

„За сутра вам предлажемо паприке пуњене пиринчом, мешану салату... Ако и ви желите да учествујете у нашем предлогу јеловника, потребно је да сваког радног дана, од 10 до 12 часова, кажете своју идеју. Следи и награда...”

За оног ко је задовољио физичке потребе, уз одговарајућу подлогу духовне музике, иде следеће обавештење:

„Слушате календар Српске православне цркве. Свети мученик Иполит, војно лице и старешина затвора у коме је тајноао архиђакон Лаврентије. Био је пришао Христу...”

Ко би на другачији начин да се дохвати неба, да уз помоћ звезда одгонетне судбину, назваће најновији аутомат Службе 988 и чути професионалног астролога. Са магнетофонске траке саопштиће му дневни, седмични и недељни хороскоп. У овом случају онај ко окрене четвороцифрени број биће приупитан који је знак хороскопа, добиће потом дневни, а зависно од одговора да или не, може да чује

шта ће му се збивати следеће недеље или месеца...

Софија Чорбић, помоћник директора, рећи ће да 22 говорна аутомата опслужују њихови људи. Наравно, уз помоћ врхунских стручњака из области које покривају ове четвороцифрене бројке. Све информације су проверене и за грешку

БУРО, ЈА САМ НА АДИ!

Служба 988, што значи Служба обезбеђења, побринула се да, рецимо, оставиш Бури поруку да си на Ади или да ти се јави код тетке. Поруке на овај телефон-рестант, односно једну врсту пејџера, могу да се оставе и приме на телефон 9812. Важно је само имати или знати шифру под којом је забележена порука.

Ризниса података с оне стране телефонске жице у току прве смене опслужује између 50 и 60 људи, после подне и ноћу их је, с обзиром на мању љубопитљивост грађана, мање.

СНИМИО: Здравко Басоровић

нема пардона. Од курсне листе до камате и кредита, односно сателитског програма и метеоролошких података.

Да људи којима говор није професионална делатност не би неразумљиво и са замуцкивањем саопштавали оно што имају ваљало је ићи и на курс за спикера. Снежана Богдановић, младолика с озбиљношћу педесетогодишњака, свакодневно хиљадама Београђана, а и оних који претходно окрену 011, говори о свему ономе шта их занима.

Кад град утихне

А да смо баш љубопитљив свет неоспорно говори податак да у току дана просечно између 40 и 50 хиљада Београђана (да ли само њих?) тражи обавештења која саопштава један од 22 говорна аутомата. Највише их је пре подне, вероватно због могућности телефонирања с радног места, а најмање између 14 и 17 часова кад људи путују од посла до куће. Разуме се, и пред зору, кад пулс града сасвим утихне.

Због оне већ помињане менталне хигијене, охрабрујуће је да људи које свакодневно, у хиљадама издања чујемо а не видимо, и те како ослушкују потребе грађана, односно оних који плаћају телефонску претплату. Кад је, рецимо, средином августа постало актуелно полагање додатних пријемних испита из српског језика и математике за упис у средњу школу, муњевито су реаговали и свакодневно, на такозваном Дечјем броју, емитовали задатке чија су решења саопштавали сутрадан.

У времену с много питалица утешно је да неко негде зна неке одговоре. Па још с осмехом и без нервозе. Иза сваке машине ипак се крије човек.

Петар Милатовић

ОКРЕНИ МЕ ДА ТИ КАЖЕМ

98-21
Дежурне болнице
и апотеке

98-23
Метеоролошки
подаци

98-25
ТВ
програм

98-27
Вести
Танјуга

98-29
Забавна
музика

98-40
Вести
агенције Срна

98-42
Културни водич
кроз Београд

98-44
Лото и
спортска прогноза

98-46
Хумор
(вицеви и афоризми)

98-48
Црквени
календар

98-61
Хороскоп

98-22
Биоскопи
и позоришта

98-24
Важни
телефони

98-26
Предлог
јеловника

98-28
Курсна
листа

98-20
Актуелно
у Београду

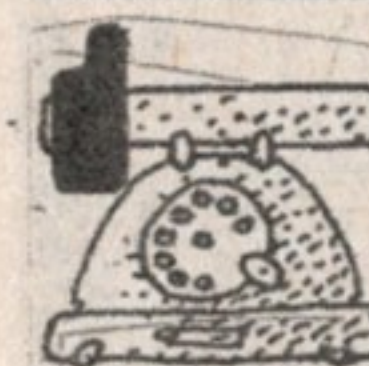
98-41
Вести
агенције Тикер

98-43
Дечји број,
бајке, успаванке...

98-45
Камате
и кредити

98-47
Слободна
радна места у Србији

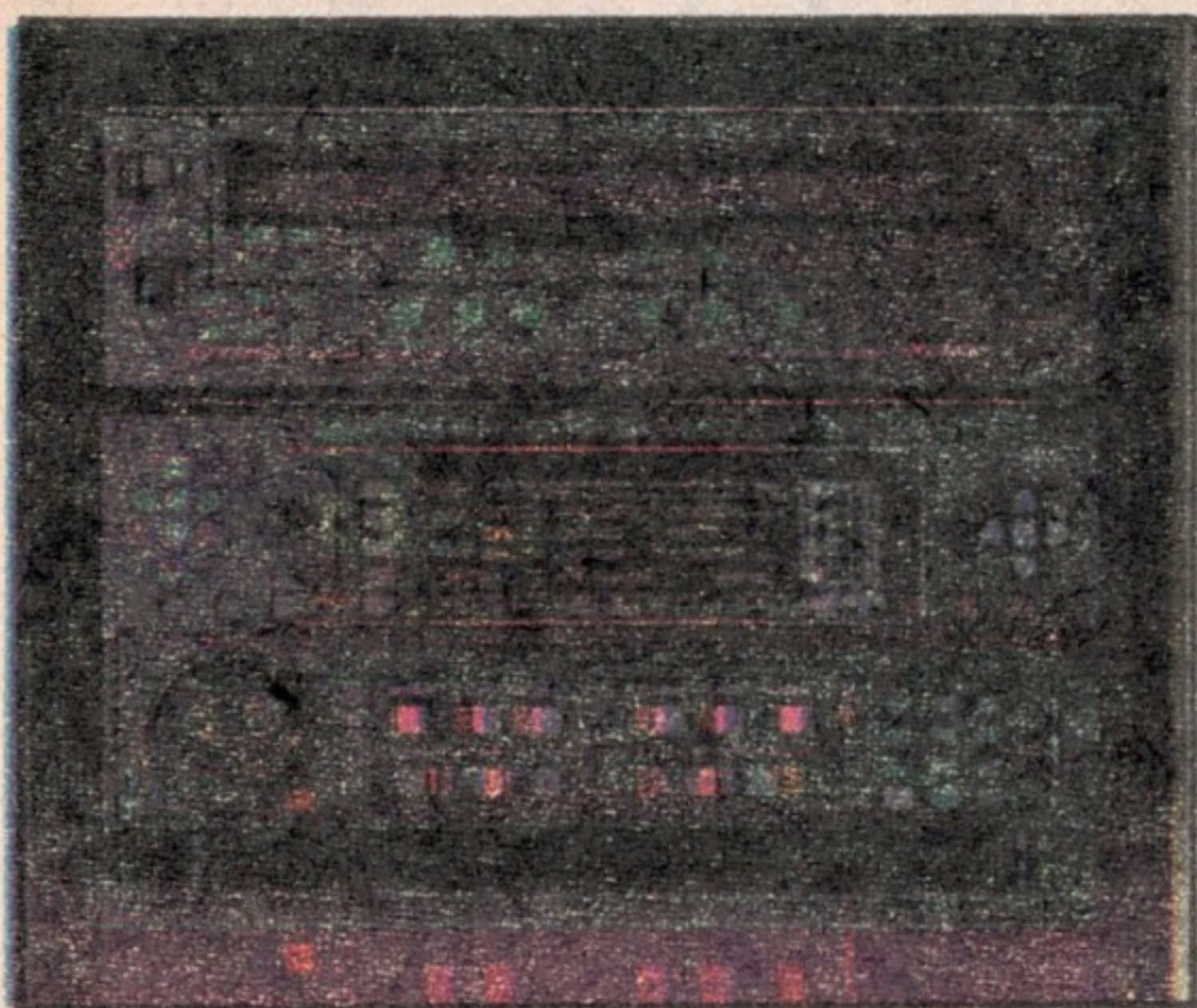
98-49
Народна
музика

98-65
Сателитски
тв-програм

Илустровао: Љубомир Милојевић - Љубац

У СУСРЕТ 2000. ГОДИНИ

Снима видео дискове

Доскора су видео дискови могли само да се репродукују, а сада се и снимају: уређај који видите служи не само за записивање на видео дискове, већ може да их пресними и то милион пута! Систем са дуплом ласерском главом омогућава такозвану привидну монтажу (дупли прилаз), а такође и ултра брз прилаз било којој слици (0,3 с). Нема више досадног премотавања – 32 минута снимања или 48.000 слика на једној страни. Цена на висини његових могућности. Laser Memory VDR 1000 кошта око 85.000 DEM.

Скијање са стрипским јунацима

Високо у Алпима, на Стеновитим планинама или Андима скијаши тренирају и лети: у Доломитима се управо и појавила ова моноскија, шарена и лепа, али и ултралака захваљујући мешавини дрвета и кевлара. Ноге се у њу постављају једна иза друге, или једна уз другу, а дисциплине се крећу од обичног „врдања“ лево-десно до супер узбудљиве акробатике. Организују се чак и светска првенства у моноскијању посебним утабаним стазама. Цена ове „стрипске“ коју видите је око 1.000 DEM.

Брзина на асфалту

Врхунске ролшуре само за оне највештије јер точкићи нису постављени у два реда већ у једном низу. Цео „оклоп“ од полиуретанске масе, ђон од природне коже, ципеле постављене, али с рупицама тако да могу да

„дишу“ и прави ски-вез који штити gleжњеве. Шеснаест густо збијених кугличних лежајева заштићени су од воде и прашине.

Филм на плафону

Захваљујући објективу који може да се нагиње за 90° овај миниколор пројектор омогућава да се слика, осим на уобичајени начин, усмери на под или таваницу, ако вам се тако више свиђа. Може се повезати с магнетоскопом, камером, ласерским диском. Уграђен звучник, LCP 5000 Филлипс стаје 1.200 DEM.

Уживанција на води

Ново превозно средство за воду на надувавање. Довољно је окретати педале и оно се креће напред. Врло је стабилно. Има две ручке и наслон који се може подешавати за седење, лежање... Цена је 110 DEM.

Веспа на „3 точка“

Да ли вам ово личи на веспу? Не, али произвођач је исти, фирма „Пјаџо“ из Италије. Најновији скутер са два седишта готово је цео обложен аеродинамичном кабином тако да може да се вози

и по киши. Предњи точкови управљачки, задњи погонски. Возило је изузетно стабилно. Четворотактни мотор од 280 кубика, 20 KS при 6.000 обртаја у минуту. Мењач аутоматски, са две брзине и ходом уназад. Максимална брзина 95 km/h. Првих 100 метара из мировања пређе за 8,3 секунде. Цена се још не зна.

АЛАТКА

НАЈСТАРИЈА

ЧЕКИЋ ЈЕ СТВОРИО ЧОВЕКА

Има тврду главу
(али само спо-
ља)... Бог Тор је
њиме гађао ди-
вове, а ковачи-
ма може да за-
мени упаљач

ватру чак и ако је заборавио шибице (или упаљач). Потребна му је само гвоздена шипка дебљине 2-3 центиметра. Снажним и прецизним ударцима у њен врх он може за нешто више од једног минута да је загреје до црвеног усијања – искључиво захваљујући претварању механичке енергије у топлотну. Потом остаје само да тај врели врх завуче у ђумур у свом ложишту и убрзо ће букнути ватра.

Истина, да би се извео овај експеримент, треба имати и мишиће и кондицију правог ковача. Неки занатлија-аматер, после двадесетак удараца (које треба изводити брзи-

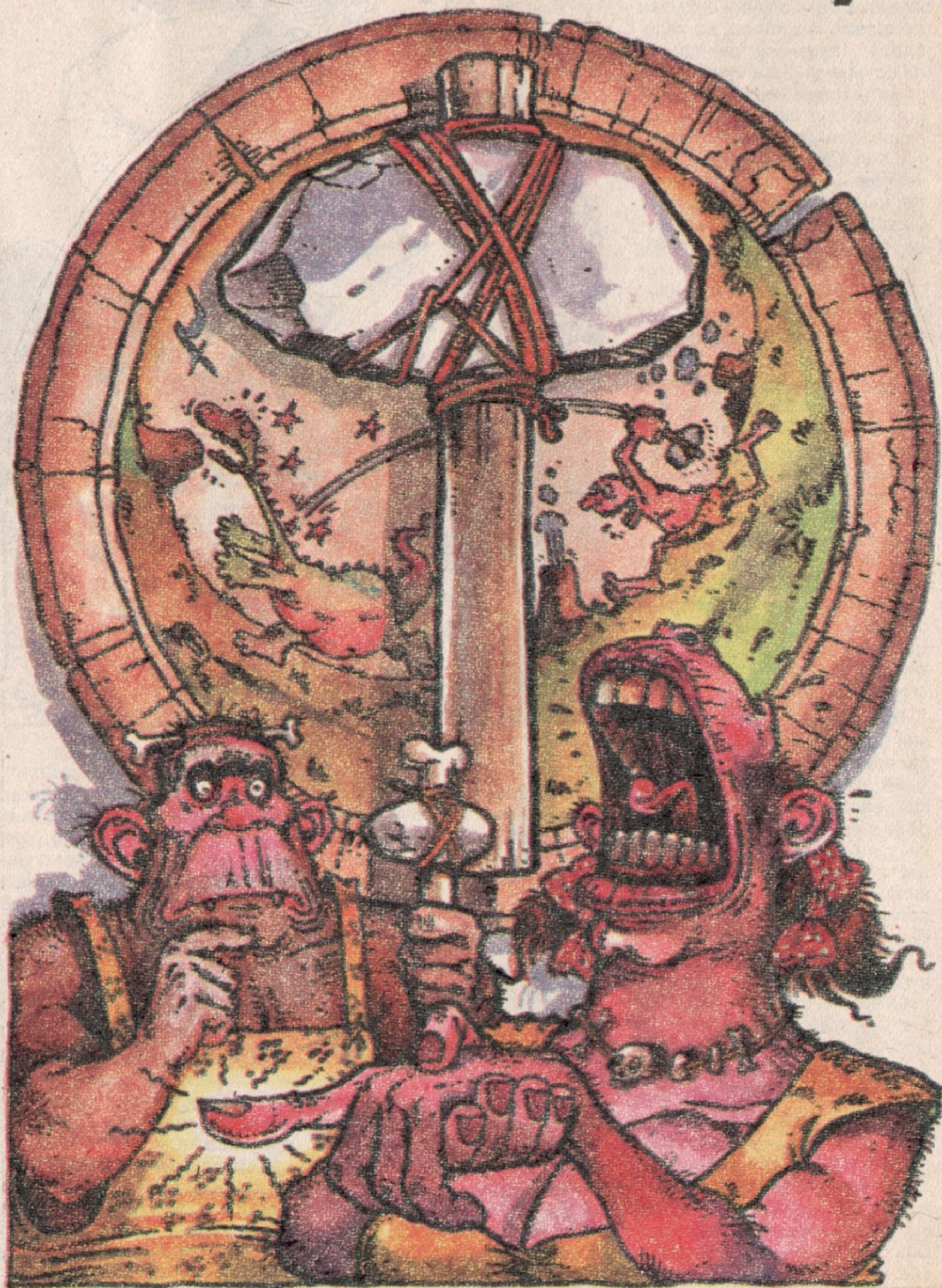
Први велики технички изум у историји човечанства није био точак, како се обично мисли, него чекић. Тако бар кажу данашњи палеонтолози. Током стотина хиљада година људи старијег каменог доба употребљавали су заобљене комаде кремена прилагођене облику шаке. Њима су разбијали кости уловљених животиња, побацили кочеве у земљу, одбијали комаде камена с пећинских зидова.

Онда се неко сетио да тај „тучак“ причврсти на крај мотке. Дотадашње неспретно оруђе претворило се у силни маљ који ломи све под собом. Од тог часа почео је развој „хомо сапиенса“. Уместо оног класичног „Рад је створио човека“ тачније би било рећи „Чекић је створио човека“.

Добро, чега ту има посебног, питамо сумњичаво. Комад гвозђа или камена натакнут на дрвену дршку – зар је то баш такво чудо технике?

Физичари на то одговарају да је прачовек, пронашавши чекић, први пут применио закон полуге. На врху полуге, то јест дршке, камен може знатно више да се убрза него кад се држи у руци, а енергија удараца расте с квадратом брзине. Кад човек лупи о тврду површину наковња, излаже је притиску који је преко хиљаду пута већи од његове тежине. Отуда снажан ударац чекића може и најтврђе материјале, као што је дијамант, за трен ока да разбије у ситне комаде. Онај ко се макар и малим чекићем нехотице треснуо по палцу вероваће у ово појачање енергије и без математичких формула.

Колико се енергије ослобађа при ударању чекићем показује податак да ковач може у својој радионици да запали

Илустровао: Доброслав Боб Живковић

ном од најмање једног у секунди) не би више могао ни да подигне тешки ковачки чекић, а камоли да шипку погађа потребном снагом и тачношћу.

Разумљиво је стога зашто је занимање ковача од најдањих времена било окружено поштовањем и легендама. Ковач је једини поседовао вештину да помоћу ватре, алата и снаге својих руку омекша тврдо гвожђе. Раоници, лопате, косе, ножеви, ексер, ланци, оружје – све је настајало под жестокиим ударцима његовог чекића.

Симбол моћи

Шта би био средњовековни витез без ковача? Од мача до шлема, од копља до халебарде, ковачи су производили оружје за читаве армије. И најкитњастиви витешки оклоп у почетку је био само безоблична гомила сировог гвожђа. Хиљаде, милиони удараца чекићем месили су то гвожђе, чинили га ковним, одстрањивали остатке угља и шљакке, тањили га најпре у плоче, па у чврсти лим. Сваки квадратни центиметар тог лима, сваку закивку, сваки зглоб на оклопу створио је ковачев чекић.

Није чудо што је чекић постао симбол моћи. Тор, бог грома у старој германској митологији, носио је чекић као оружје. Тај чекић је чак имао и име – Мјелнир. Кад севне муња и загрми, стари Германи су веровали да то Тор баца Мјелнира на дивове, своје сталне непријатеље. Са огромним чекићем у руци представљен је и Харун, подземни демон старих Етрураца, па фински бог грома Уко, келтски бог Суцелос и други.

Тор је уједно био и заштитник правде. Зато су судске расправе старих Германа вођене под великим чекићем као његовим симболом. Спорове око-земљишта решавали су бацајући чекић: тамо где падне повлачили су границу. Могућно је да одатле потиче дрвени чекић (знамо га из филмова) којим судије у англосаксонским земљама лупају о сто да би умирили публику или објавили доношење пресуде. Истог порекла могао би бити и чекић којим водитељи аукције означавају да је нека ствар продата.

У нашем веку, као што знамо, чекић удружен са српом постао је симбол комунизма. Као такав доспео је и у грбове двеју држава које одскора више не постоје: Совјетског Савеза и Немачке Демократске Републике (на овом дру-

гом грбу био је комбинован са шестаром као симболом науке). Мање је познато да и на аустријском грбу, без икаквих идеолошких призива, орао у канцама држи срп и чекић.

Ипак, оставимо симболе и вратимо се стварном чекићу. Глава савременог чекића прави се од сировог гвожђа које се загреје до белог усијања, а затим кали наглим урањањем у хладну воду или уље. Тиме се њена површина претвара у најтврђи челик, док унутрашњост остаје мека. Захваљујући својој еластичности, та мека срж може да пригуши вибрације од удараца. Да је цела глава једнако тврда, после извесног времена неизбежно би напукла.

Ковачи, лимари, пушкар,

зидари, бродоградитељи, бачвари, казанџије, обућари, каменоресци... Свако од њих користи чекић и свако има своју врсту, боље речено целу гарнитуру чекића. Тежина и снага нису увек одлучујуће предности: златарима и јувелирима потребни су мали, прецизни чекићи чија се јачина удараца мери десетим делом грама. Вајари, клесари и произвођачи звона за рад са осетљивим материјалима употребљавају дрвене чекиће, понекад и специјалне чекиће од олова, гуме, пластике или бивоље коже.

Код тешких маљева глава је једнака с обе стране, док мањи чекићи по правилу имају зашиљени „нос“. Он не служи само за куцање по уским прорезима или (код зидар-

ског чекића) за вађење ексера. Физичари објашњавају да „нос“, нарочито ако је повијен наниже, помера тежиште главе према дршци и тиме доприноси већој стабилности чекића у руци.

Парни диносауруси

Ни у наше доба високе технологије добри стари чекић није изгубио значај. Проналазачи и даље настоје да га усаврше. У продавницама алата може се добити чекић чија је шупља глава испуњена ситном оловном сачмом. При ударцу куглице јуре напред, појачавајући замах, тако да имате утисак да чекић „сам од себе“ удара. Још једна новост је аутоматски чекић с магацином за ексер у дршци. Треба га само окренути наниже: ексер склизне кроз посебан канал и зауставља се на ударној површини главе, где га држи магнет. Тако можете једном руком закуцати цео низ ексера.

Поред ручних чекића, наравно, постоје и машински. Почело је то још крајем средњег века када су се у неким деловима Европе, посебно у северној Баварској, појавили „самокови“ – ковачке радионице у којима су циновски чекићи покретани снагом воде. Ковачу је остало само да комад усијаног гвожђа донесе на неколико тона тешки наковањ и окрене га под одговарајућим углом. Тада је први пут почела серијска производња коса, српова, раоника, ћускија, а нарочито све траженијег гвозденог лима.

Тек с појавом парног чекића ове „воденице-ковачнице“ изаћи ће из моде. Током 19. века грађене су све јаче и јаче машине, да би се врхунац достигао са „фрицом“, монументалним парним чекићем фирме Круп, који је пуштен у погон у Есену 1861. Помоћу овог монструма коване су тешке бродске осовине и делови највећих машина. „Фриц“ је ковао усијане блокове гвожђа тежине и преко 20 тона. При сваком паду гигантски маљ правио је такву буку да се зграда тресла.

Данас су и ови „парни диносауруси“ отишли у музеј. Уместо ковањем, гвожђе се обрађује пресама и машинама за ваљање, које готово бешумно и без вибрација обликују и најтеже комаде. Треба ипак нагласити да ова „мека“ техника штеди уши, али не и енергију. Потребни су мотори од неколико хиљада коњских снага да би се постигао учинак макар и осредњег парног чекића.

ДВОСТРКА

ОРТАЧКА ПОСЛА СА УКУСОМ СМРТИ

ИГРА

Као што се и очекивало, полиција је после неколико дана нашла у води уз обалу тело самоубице Чарлија Сомерсета

Чарли Сомерсет и Макс Терпин били су приближно истих година, тек су превалили тридесету. Крупна разлика међу њима, међутим, било је то што је Чарлију више одговарала прилика на послу продавца у угледној фирми „Бродмен и синови“ у Сан Франциску, а имао је и обавеза према Данијели Свифт са којом је живео невенчано.

Макс Терпин је био момак, „слободњак“, уз то веома амбициозан. Данима је опседао Чарлија понудом да отворе малу робну кућу.

– Боље је радити за себе него за другог! – убеђивао је пријатеља. – Моја и твоја уштеђевина, нешто кредита из банке и... посао ће кренути! Ако прве године и не зарадимо, следећих је добит извесна!

Убедљив план

Чарли је тешко пристао. Уживао је поверење у фирму, а опет, годишњом платом тешко је успевао да задовољи прохтеве лепе Данијеле. Договорено је да Сомерсет буде присутан у робној кући, а да Терпин на терену прикупља наруџбине.

На несрећу, од зараде није било ништа ни после две године.

Схвативши да је на неки начин насамарен, Сомерсет је од пазара почео да поткрада ортака. За неколико месеци извукао је из робне куће 75 хиљада долара, готово двоструко више од свог улога!

Терпину није требало дуго времена да открије Сомерсетов марифетлук. Огорчен, просто је улетео у његов стан и почео да га дави. Данијела је позвала полицију. Но, Чарли није хтео да поднесе тужбу. Испратио је наредника до врата објашњавајући да је у питању мала свађа двојице пријатеља и ортака.

Следећег дана Терпин се примирио. За нагодбу није хтео да чује. Запретио је Сомерсету да ће крађу пријавити јавном тужиоцу што би несрећног Чарлија одвело на робију.

Чарли се вратио кући утучен. Размишљао је како да избегне невоље, али и задржи новац. Неочекивано,

синуло му је: одглумиће самоубиство. Лепушкаста Данијела се згранула тврдећи да је то сулудо.

– Ни говора – одговорио јој је – само ти стави моје ствари у торбу!

Даље је све текло по плану који је Сомерсет муњевито смислио. Али, ни то није било довољно: смишљао је он и како да убије Терпина. Отишао је у суседну собу да Данијела не чује разговор и телефоном позвао ортака.

– Слушај, Макс, знам да си огорчен и да ћеш учинити што си наумио! Затвор не могу да поднесем и зато одлазим на пут без повратка! Молим те да мојој старој мајци никада не кажеш да сам био лопов, нека умре спокојна!

– Чарли, шта то булазниш! – повикао је Терпин.

Сомерсет је спустио слушалицу.

Наћен је мантил

Око десет увече Сомерсет се колима упутио на ланчани мост у заливу Сан Франциска. Аутомобил је паркирао негде на средини, а затим пешице

наставио још двадесетак корака. Преко путне торбе пребацио је мантил са личним документима и шешир. Чим је у полумраку поред њега минуло неколико пешака, бацио је ствари преко оgrade моста и викнуо:

– Људи, човек је скочио са моста! Самоубица!

Пешаци су застали и потрчали назад. Чарли се неопажено повукао и изгубио са колима.

Следећег дана новине су објавиле податак добијен од полиције да је обалска стража нашла мантил са документима самоубице.

Сомерсет се склонио у хотел и тек после неколико дана појавио се на вратима Терпиновог стана.

Макс га је згрануто посматрао.

– Зар ти ниси мртав!? – једва је промуцао.

Чарли је ликовео.

– На твоју несрећу, нисам! – затворио је за собом врата и из џепа новог, тек купљеног мантила, извукао пиштољ.

Повлачећи се, Макс се сручио на кауч. Чарли је и даље

стајао смејући се. Међутим, смеха је нестало када је иза леђа зачуо познати звук напињања револвера, а затим Данијелин глас:

– Остани где си, Чарли, и ништа не покушавај!

Терпин је нагло устао и уз кикот узео пиштољ из Чарлијеве руке.

– Седи, стари друже, да попијемо пиће и поразговарамо.

Сомерсету се чинило да сања. Зар Данијела да га превари, жена у коју је толико веровао. После неколико гутљаја вискија Терпин му је цинично добацио:

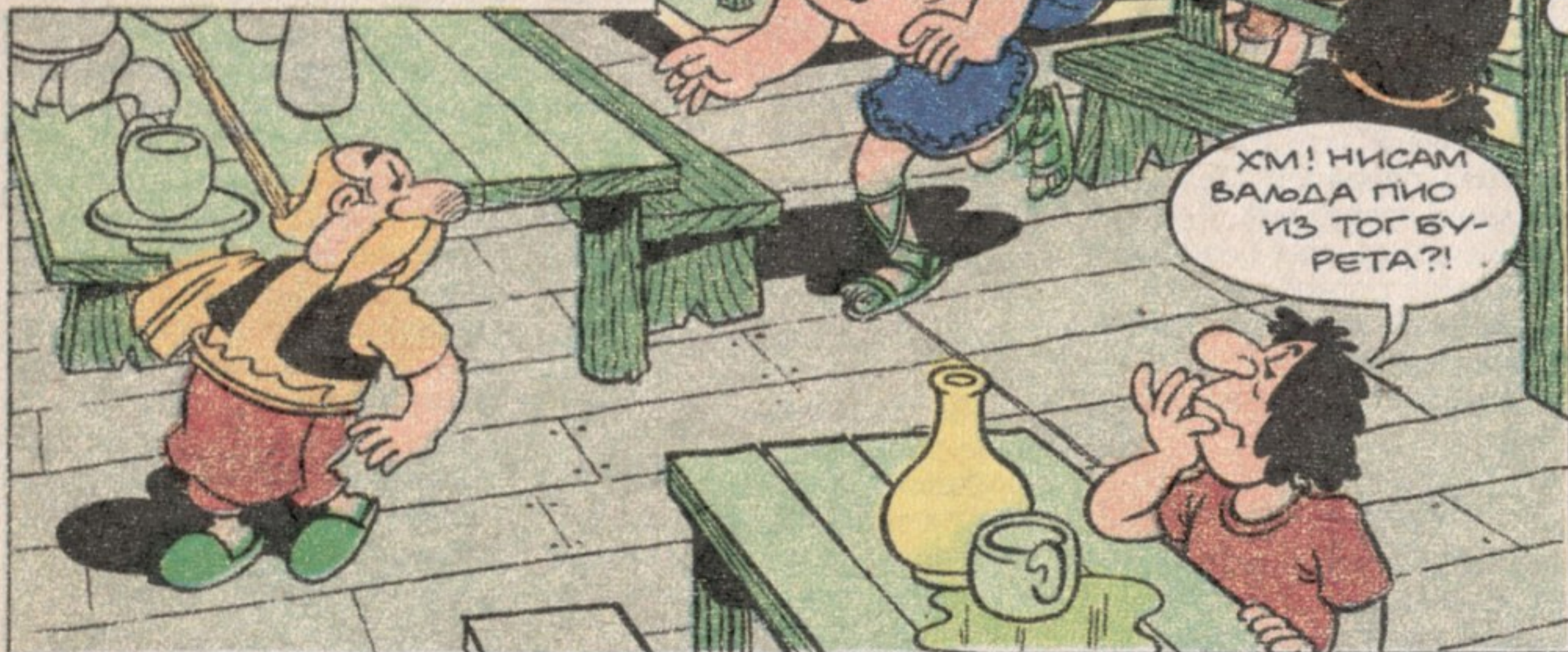
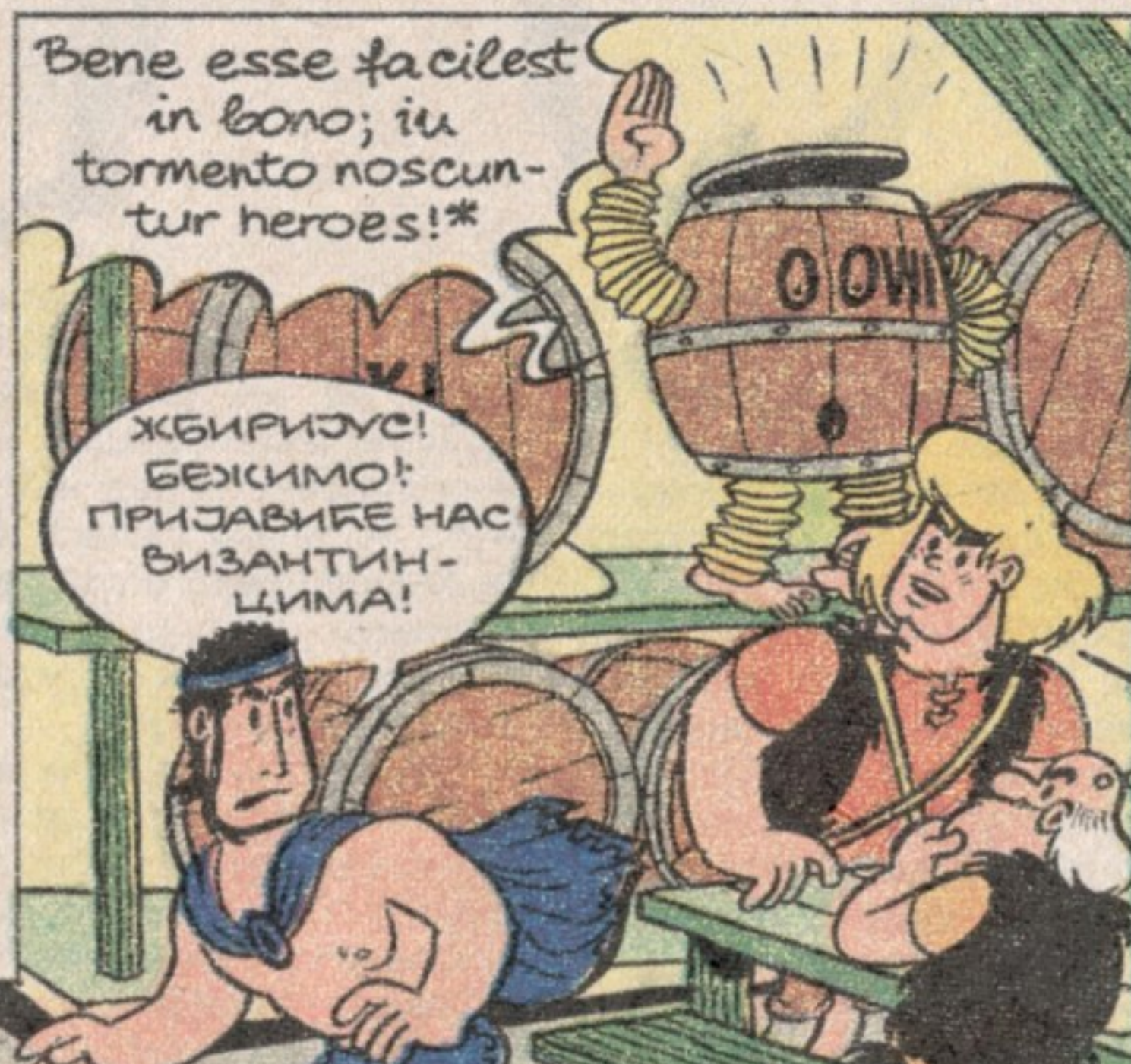
– Била је ово лепа игра! Новац је код Данијеле и мене, а ти управо овог часа одлазиш на онај свет јер смо ти у пиће ставили отров. За полицију си ионако мртав, ти си извршио самоубиство, зар не?!

Као што се очекивало, полиција је после неколико дана нашла тело самоубице Чарлија Сомерсета. Таласи су га избацили уз обалу.

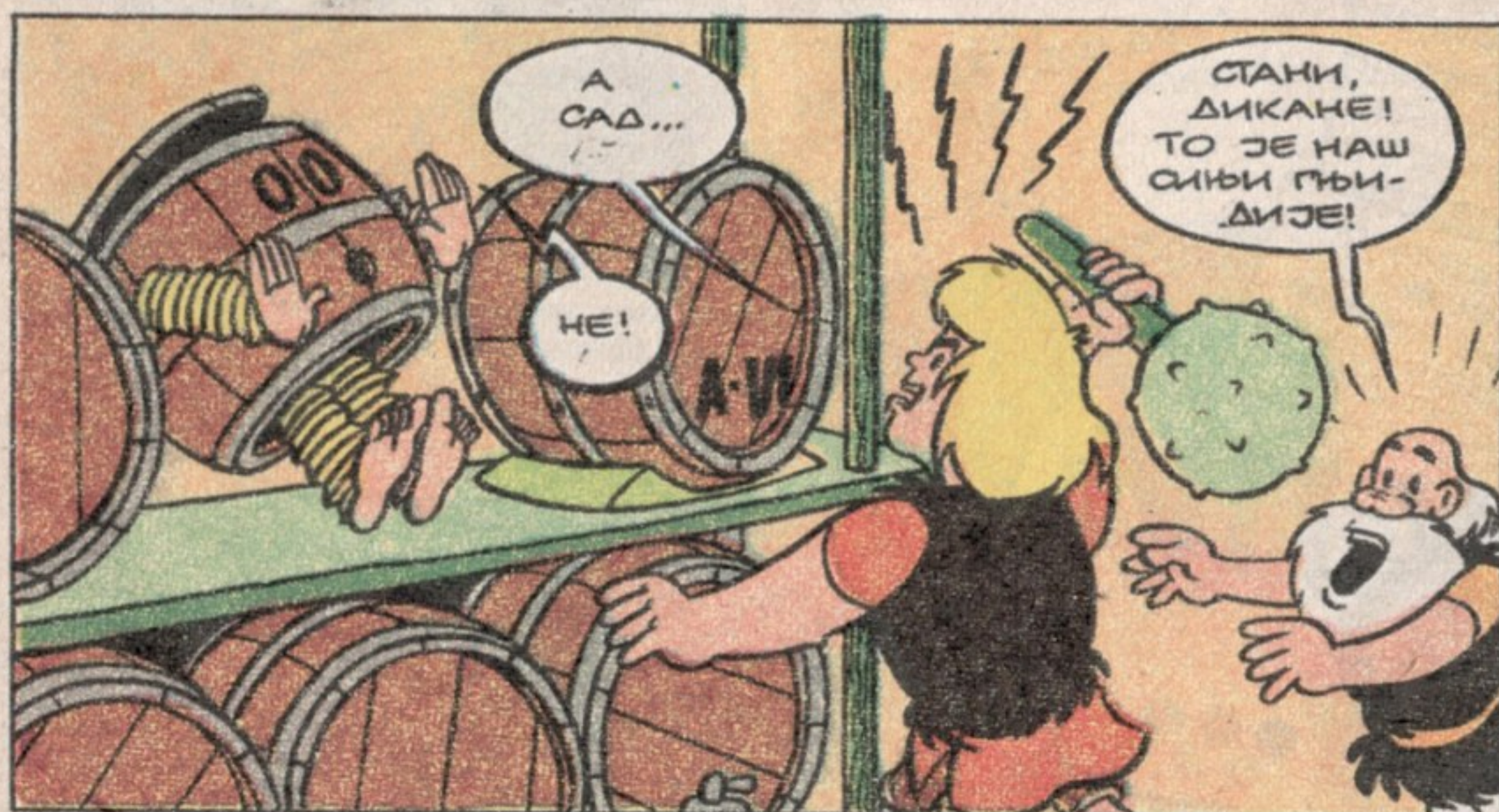
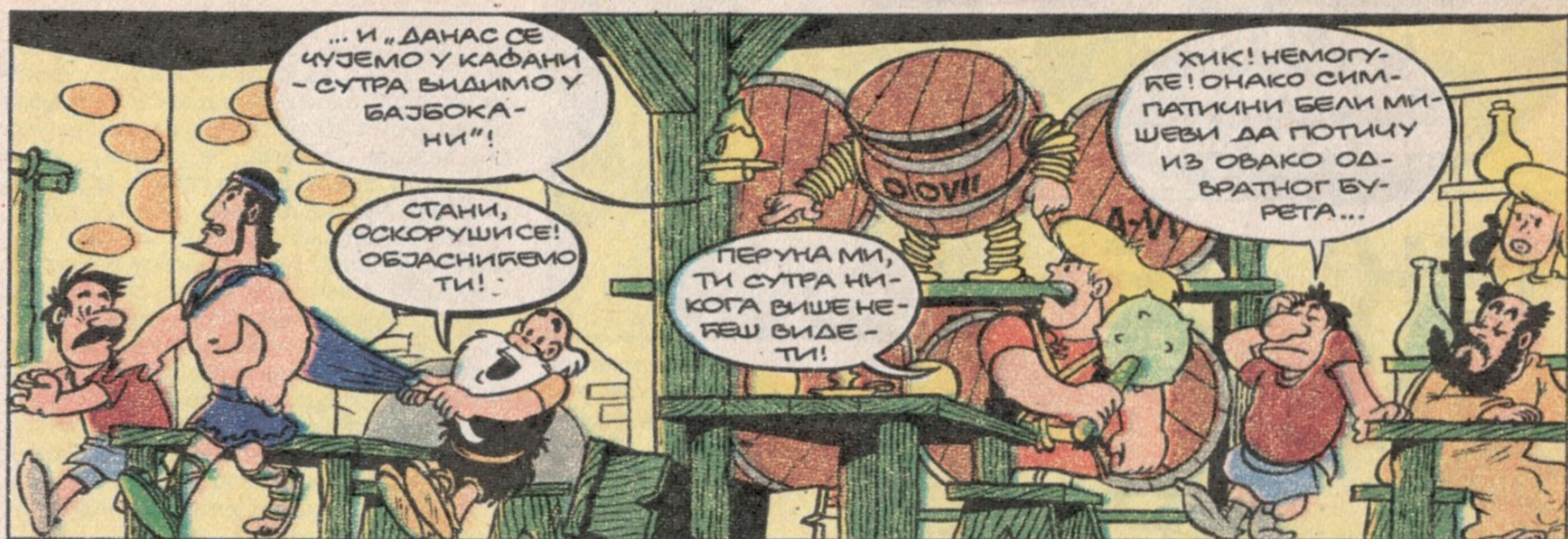
Било је то у јесен 1956. године.

М. Тодоровић

* У ДОБРУ ЈЕ ЛАКО ДОБАР БИТИ! НА МУКИ СЕ ПОЗНАЈУ ЈУНАЦИ!

У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ: ОТКУД ОН?

Стари злочини
под лупом
савремене науке

НЕК' СЕ ЈАВИ ПРАВИ ПИЗАРО...

Франциско
Пизаро избоден је
на смрт и ту ништа
није спорно.

Збрка је настала тек касније,
а у њу је умешана и мумија чији
прави
идентитет никада није откривен

ЖРТВА: шпански конквистадор Фран-
сиско Пизаро, открио и 1535. године ос-
војио Перу.

БЕЛЕШКЕ С ЛИЦА МЕСТА: Године 1541.
Пизара је наочиглед многобројних сведо-
ка на смрт избола ножевима маса разја-
рених поданика и ту ништа није спорно,
између осталог захваљујући шпанским
освајачима који се нису либили да муче-
њима извуку из сведока и најмање поје-
диности догађаја.

ПИТАЊЕ ИДЕНТИТЕТА: У следећих
триста и нешто година Пизаром су се уг-
лавном бавили историчари и ђаци. У цен-

Антрополог
Бил Мејплс
с лобањом нађеном
у једној од две лимене
кутије скривене
у тајној ниши

**Нико ништа није сум-
њао све док 1978. го-
дине за време рестау-
рације катедрале у
Лими у зидовима
цркве није пронађена
тајна ниша чији је улаз
био зазидан циглама**

тру пажње поново се нашао 1890. године
када је, поводом прославе годишњице
Колумбовог путовања, перуанска влада
одлучила да његове мумифициране ост-
атке заувек изложи у катедрали у Лими.

Чинило се да је с конквистадором и
његовим земним остацима све у реду све
док 1978. године стручњаци који су ради-
ли на рестаурацији катедрале у зидовима
цркве нису открили тајну нишу чији је улаз
био зазидан циглама. На полици у ниши
нађене су две лимене кутије. У једној се
налазила људска лобања, у другој кости.

Што се садржаја прве кутије тиче, ди-
леме није било. Према напису на кутији,
лобања је припадала Франсиску Пизару.
На другој кутији није било никаквог напи-
са, али је стручна анализа показала да
кости потичу од више различитих особа.
Једном речју, одједном се више није зна-
ло шта су остаци право Пизара: да ли му-
мија која је скоро читав век била изложе-
на у катедрали у Лими или су то лобања и
кости из две лимене кутије накнадно от-
кривене у тајној ниши?

НАУЧНИЦИ-ДЕТЕКТИВИ: Бил Мејплс,
антрополог са универзитета Флориде у
Гејнсвилу и Боб Бенфер, антрополог са
универзитета Мисурија.

**ШТА ЈЕ НАКНАДНА ИСТРАГА ОБЕЛО-
ДАНИЛА:** Прво што су стручњаци ут-
врдили било је да један број посткрани-
јалних костију из друге лимене кутије од-
говара костима лобање из прве. Од те
две групе костију затим је састављен кост-
тур. Потом су Мејплс и Бенфер морали да
утврде да ли на новосастављеном косту-
ру има трагова рана од убода сечивом
као и да ли исте такве ране постоје и на
мумији из катедрале.

На костима из две кутије откривени су
трагови убода и то и на глави и по телу
што одговара опису Пизарове смрти. На
мумији нису нађени никакви трагови ра-
њавања што ће рећи да су у катедрали у
Лими скоро читав век били изложени ост-
аци погрешне особе.

ЕПИЛОГ: Остаци лажног Пизара замење-
ни су остацима право и изложени у ка-
тедрали у Лими. Питање које ће остати
без одговора: идентитет мумије... **М. И.**

Човеку су потребне две го-
дине да би научио да говори,
а педесет да би научио да ћу-
ти.

Ернест Хемингвеј
амерички писац
(1899-1961)

Као што су ретки комплимен-
ти без лажи, тако су ретке и гру-
бости у којима нема бар мало
истине.

Готхолд Ефраим Лесинг
немачки песник и филозоф
(1729-1781)

Чим неко постане мајстор у
једној вештини, нека настоји
да у некој другој постане уче-
ник.

Герхарт Хауптман
немачки песник
(1862-1946)

Јавно мњење је суд који
паметан човек не треба ни-
кад да призна, али ни сас-
вим да одбаци.

Никола-Себастијан
Шамфор
француски афористичар
(1741-1794)

Нада је обично лош во-
ђа, али добар пратилац на
путу.

Лорд Џорџ Халифакс
енглески државник и
писац
(1633-1695)

Ни у најдужем миру људи не
изговоре толико бесмислица и
неистина као у најкраћем рату.

Жан Пол Рихтер
немачки песник
(1763-1825)

Боље је човеку да се каје
због уживања него зато што
није уживао.

Ђовани Бокачо
италијански писац
(1313-1375)

Нико тако лако не одсеца гла-
ве као они који их немају.

Фридрих Диренмат
швајцарски писац
(1921-1990)

Ко се увек руководи разумом
- тај није разуман.

Шарл Чоп
швајцарски афористичар
(1899-1982)

Ко пред својом будућношћу
стоји као пред столом за рулет
и узда се у слепу случајност -
тај је будала.

Аугуст фон Коцебу
немачки драмски писац
(1761-1819)

**РЕКЛИМ
СУ...**

Ако нисмо стрпљиви у ма-
лим стварима, пропашће нам
велики подухват.

Конфуције
кинески мудрац
(око 551-479. пре н.е.)

Одлагање је најгори об-
лик одбијања.

Сирил Нортон
Паркинсон
енглески историчар и
публициста
(1909-1993)

ЖИВОТ ПИШЕ ДРАМЕ ДУГО ПУТОВАЊЕ У ЖИВОТ

Ден Хирс на путу оздрављења

И најмањи погрешан
покрет или корак мо-
гао је да значи смрт

која му је сезала само до појаса. Још један друг притекао му је у помоћ: подигли су Дена који се за тренутак осветио и, држећи га између себе, повели према обали. Глава му је била нагнута према једном рамену. Дечаци нису ни слутили да један погрешан корак за њиховог друга значи смрт.

Када је Дарел Титер, четрдесетдвогодишњи професор биологије у Деновој школи, видео како Ден држи главу, повикао је:

— Станите, ни корака даље!

Дечаци су стали као укопани. Заједно с професором пажљиво су ставили Дена у седећи положај. И док је професор држао Денов врат и главу да се не би померили, другови су га однели на обалу.

Нико није знао шта се тачно догодило, најмање сам Ден. Али, професор Титер, који се прилично разумео у пружање прве помоћи, наслућивао је да је дечак тешко озледио затиљак. Требало га је што пре положити на нешто сасвим равно. Донели су врата скинута са једне кабине и, пре но што су на њих положили Дена, њихову чврстину провери-

Песнаестогодишњи Ден Хирс лежао је, дремуцајући, на палуби речног брода који је лагано пловио уз Рио Негро, притоку Амазона. Био је 30. септембар 1977. године. Ден је са групом школских другова, са којима је похађао једну мисионарску средњу школу, кренуо на излет и сад се унапред радовао што ће провести неколико дана без обавеза, с пецаљком у руци.

Кад је брод скренуо према обали, неко је изненада повикао:

— Ко ће са мном да изабере место за логоровање?

Ден се трагао из дремежа. Место за логоровање? Он ће први стићи на обалу да изабере два дрвета између којих ће разапети своју висећу постељу! Потрчао је према ивици палубе која је била четири метра изнад воде и скочио наглавце не испруживши претходно руке испред главе. Ударио је теменом о пешчано дно. Прегризао је језик, избио три зуба, преломио један вратни пршљен и изгубио свест.

Ни корака даље!

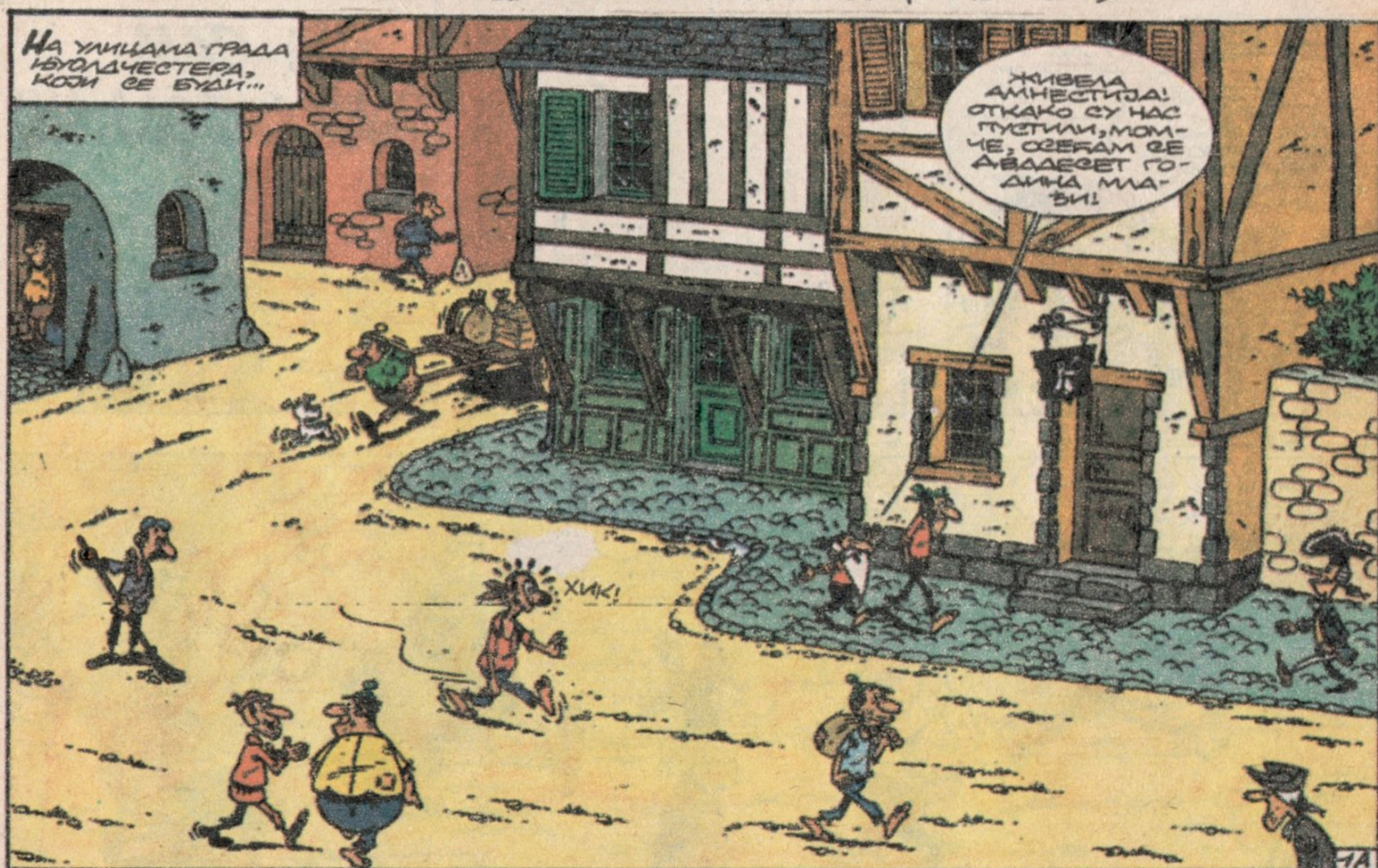
Денов пријатељ Тим Бартон био је сведок несреће. Скочио је за Деном у воду

Илустровао: Брана Јовановић

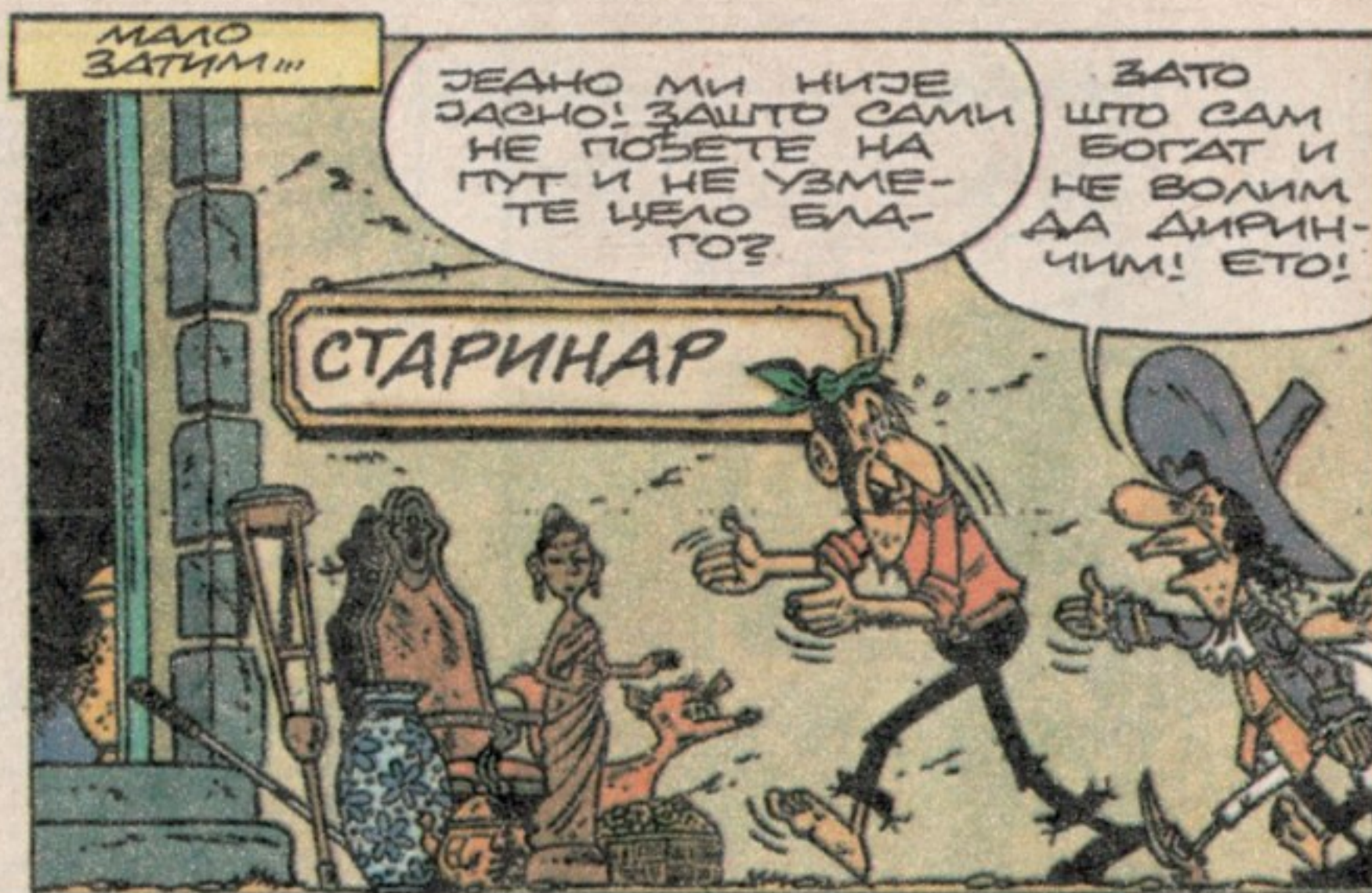
ЦРНА БРАДА ЦРВЕНО ОСТРВО

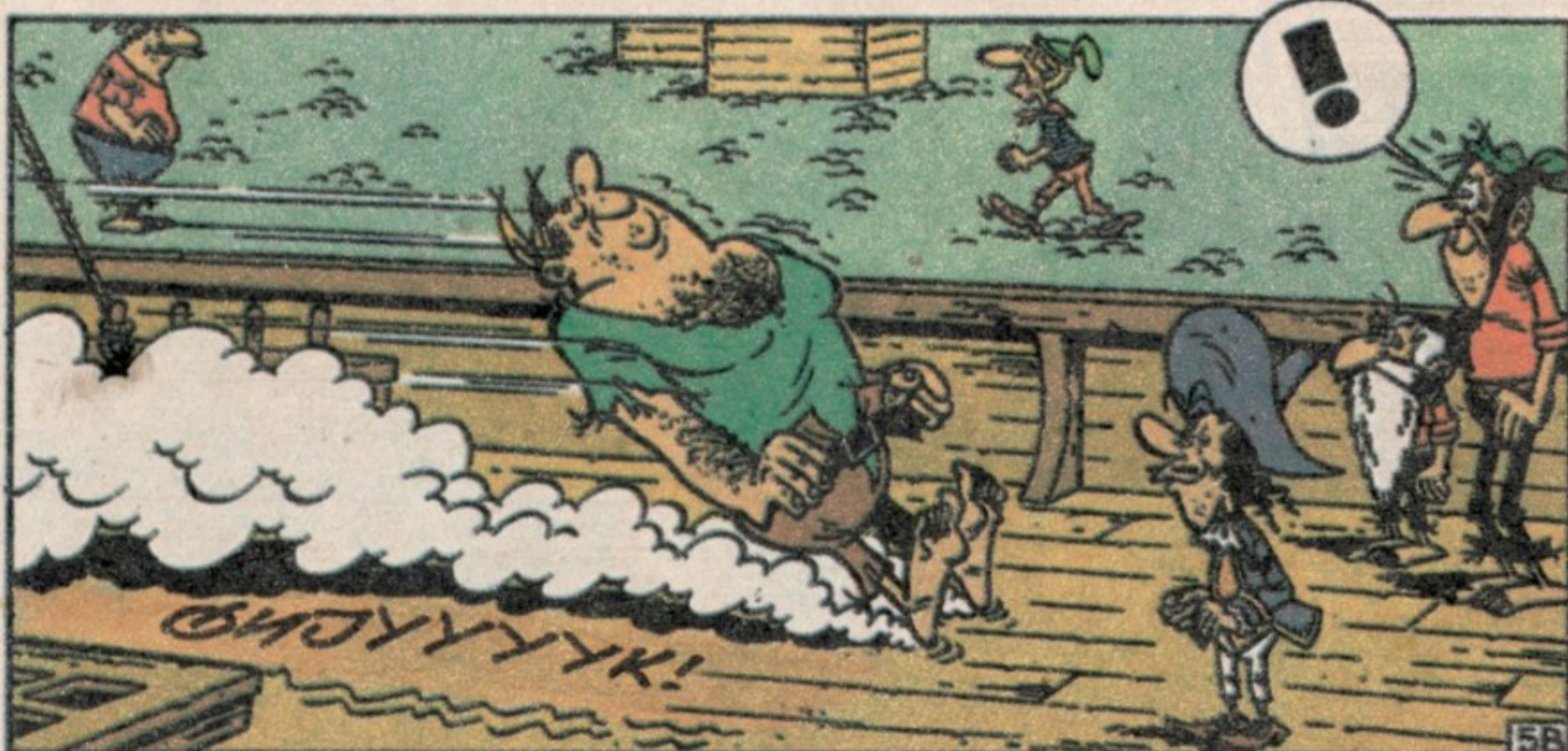
ЦРТА И ПИШЕ: М. РЕМАКЛ (M. REMACLE)

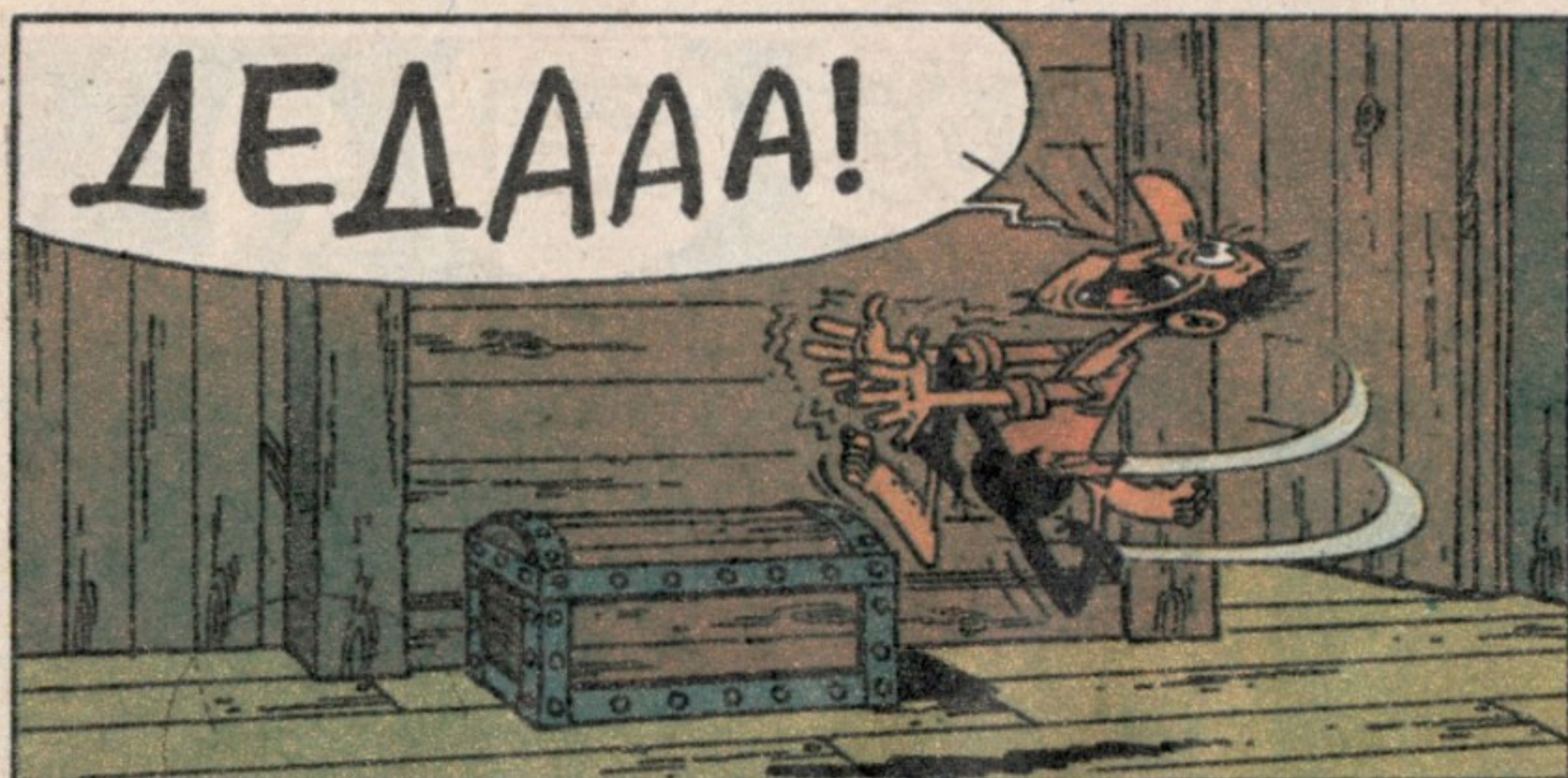

ДЕДААА!

У МОМ КРЕВЕТУ
ЛЕЖИ ГЛАВА!

ГЛАВА, ДЕДА! ГЛАВА С
НОСОМ! ОЧИМА!
УШИМА! ГЛА-
ВА КОЈА ГО-
ВОРИ!

ЗНАЧИ,
САСВИМ
НОРМАЛНА
ГЛАВА,
ВОЛЕ ЈЕ-
ДАН!

НОРМАЛНА?!
АЛИ ТО ЈЕ
ГЛАВА БЕЗ
ТЕЛА!

ШТА?
Е, ТО
БИХ ВО-
ЛЕО ДА
ВИДИМ!

ГЛАВУ БЕЗ МОЗ-
ГА. ДЕДАМ СВА-
КИ ДАН! АЛИ
БЕЗ ТЕЛА...

ДАКЛЕ...

?

ПА...
ХМ...
НЕ СХВА-
ТАМ... ИЗГЛЕ-
ДА ДА
ЈЕ НЕСТА-
ЛА!

Е, ЈА БУ
ТИ НАПРА-
ВИТИ ЧЕО-
РУТУ КОЈА
НЕГЕ ТАКО
СКОРО НЕ-
СТАТИ!

МАЛО
КАСНИ-
ЈЕ...

ШМРЦ! ОДСАД,
АКО ВИДИМ
И ПАРЧЕНЦЕ
ГЛАВЕ, НЕГУ
НИКОМЕ НИ-
ШТА РЕЧИ!

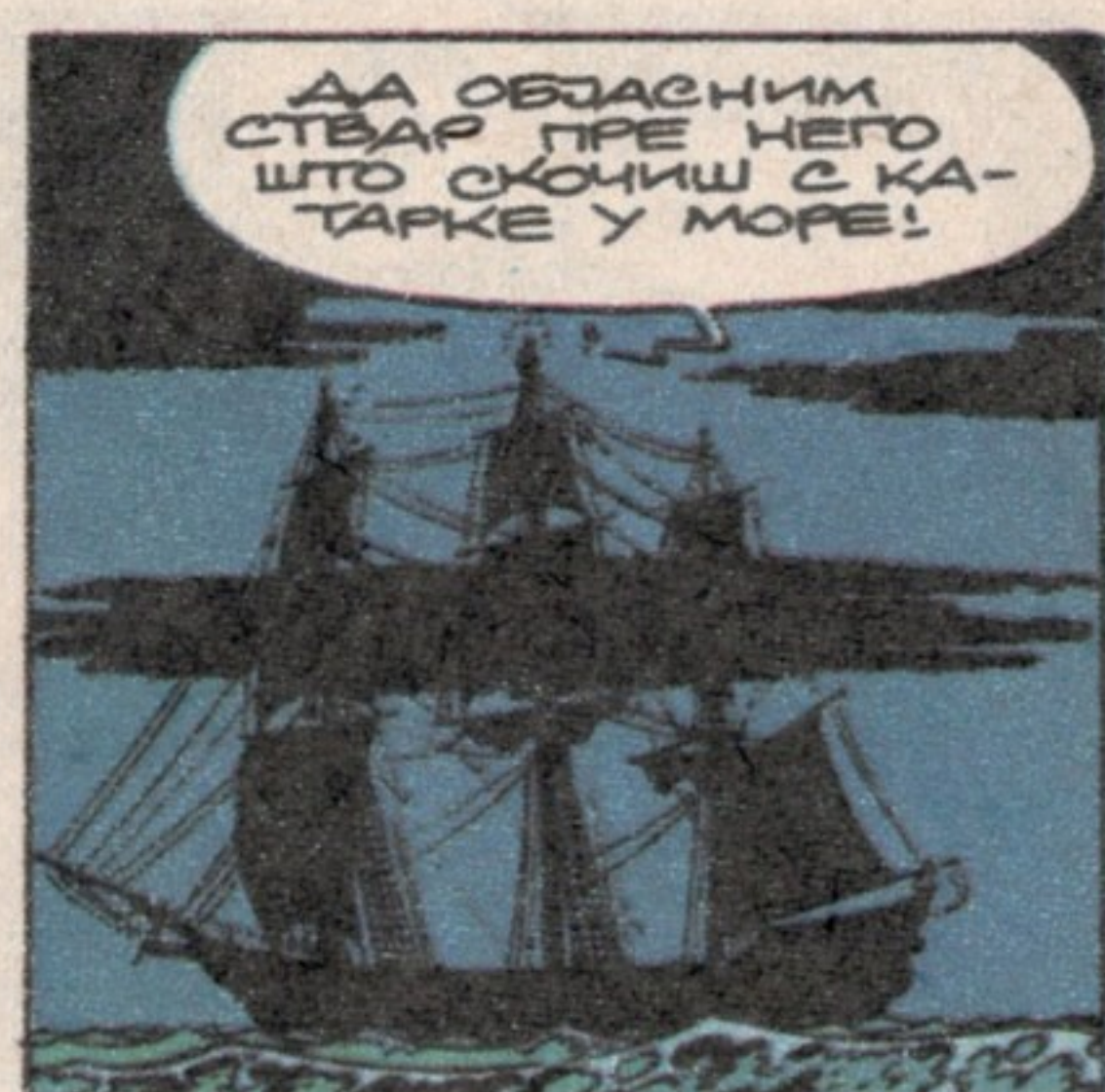
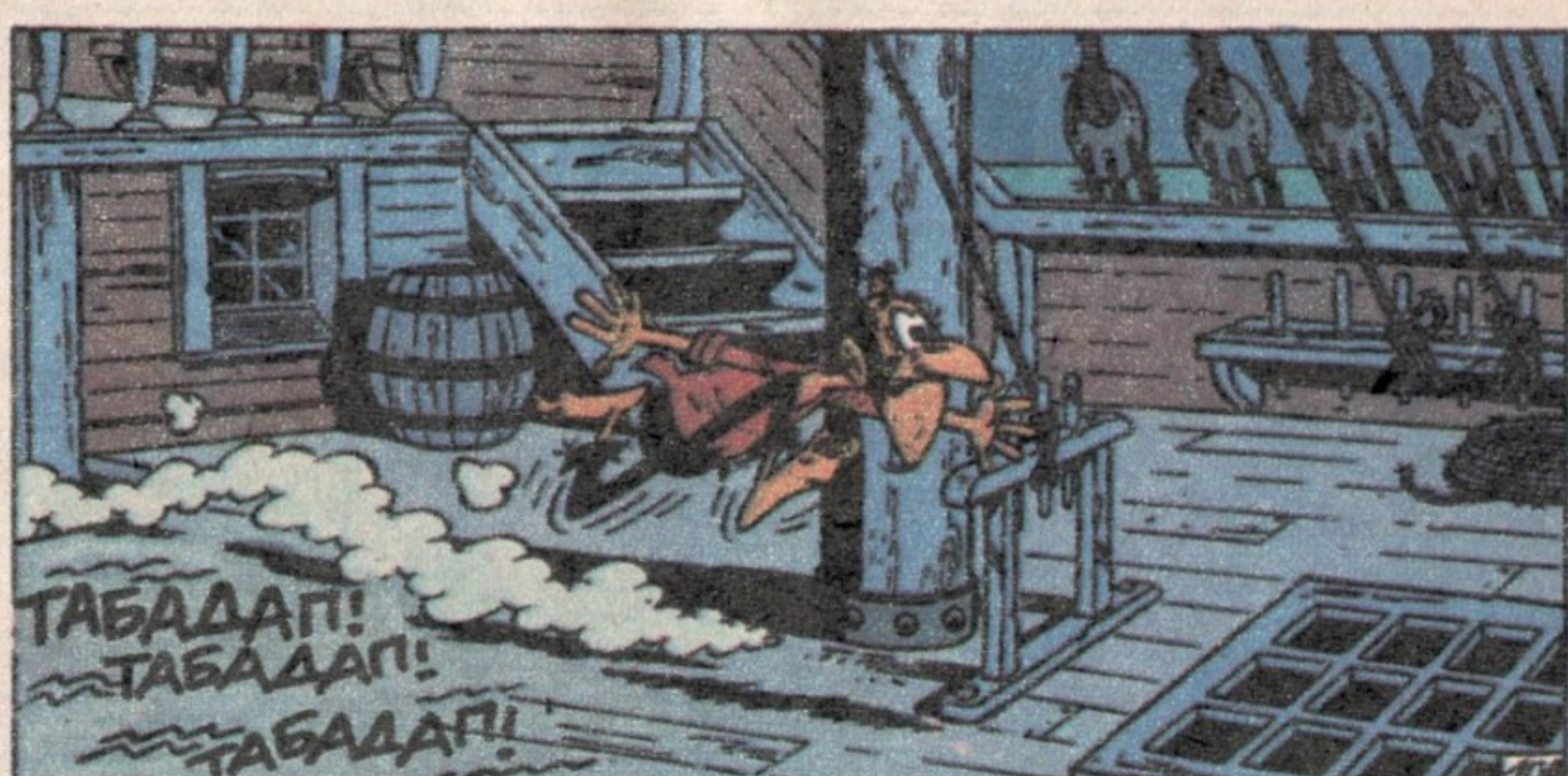

Е, ТО ТИ ЈЕ
ПАМЕТНО!

ГЛГГ!

НЕ МОРАШ
СЕ ПЛАШИТИ...
ЈА САМ ТИ
ПРИЈАТЕЉ...
УЗ ТО, НЕО-
ПИГНОМ!

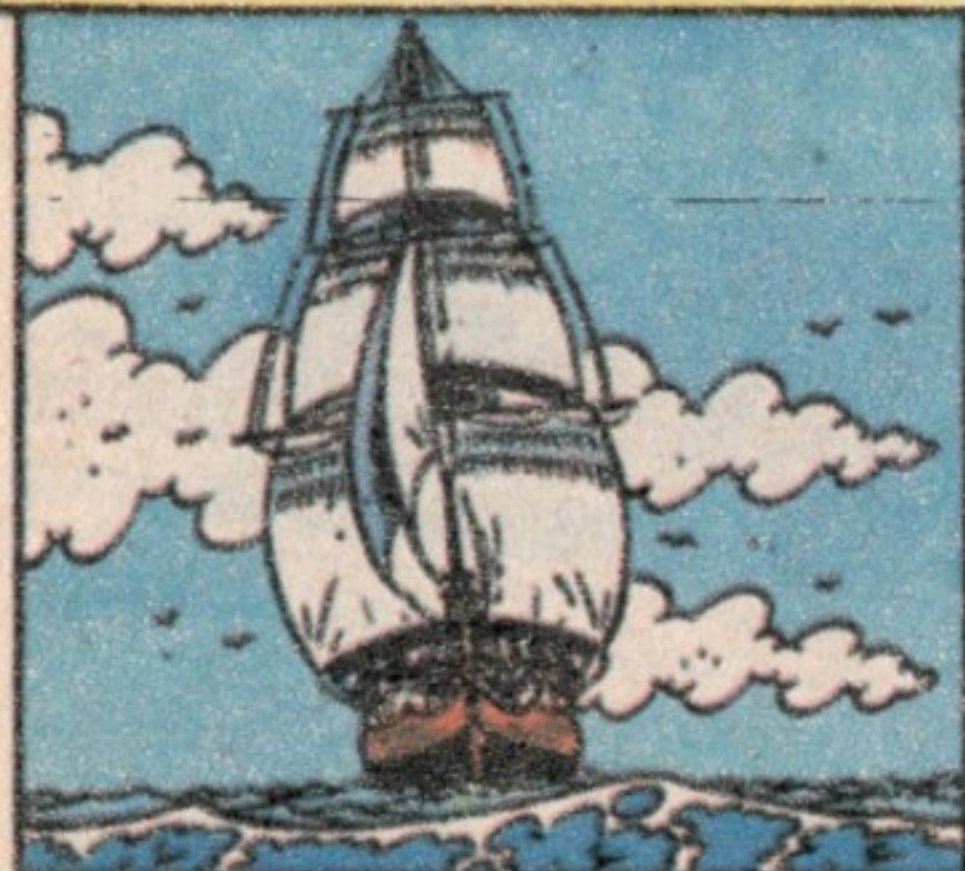

СЛЕДЕЋИХ ДАНА, "БУЊКА-МЛА" ЈЕ НАПРЕДОВАЛА ПУНОМ ПАРОМ, ДОК ЈЕ ЦРНА БРАДА ЛЕЧИО ОПЕКОТИНЕ...

СВЕ ОД НОЈА

Око три стотине фармера са америчког југа и средњег запада открили су много бољи начин зараде него што је узгајање говеда: почели су да се баве гајењем нојева.

Сви који су се упустили у посао морали су да уложе од 36 до 60 хиљада долара колико кошта пар ових птица високих око 2,5 метара и тешких по 130 килограма. Међутим, улагање се веома брзо исплати јер женка ноја годишње снесе око стотину јаја, птићи су прилично отпорни, нису болешљиви, једу све и свашта и не захтевају неку посебну негу.

Фармери којима је посао већ добро кренуо сада продају перје ове птице, које, сем за украс, служи и за израду метлица посебно zgodних за чишћење прашине са компјутера. Од уштављене нојеве коже праве се новчаници, торбе, чак и пресвлаке за седишта аутомобила. Ни љуске јаја се не бацају јер их откупљују фабрике накита.

Најскупље од свега је нојево месо које сладокусци сматрају правим деликатесом. И стручњаци за исхрану га препоручују јер садржи за трећину мање масноће од говеђег. ■

ДА НИЈЕ БИЛО ТЕЛЕФОНА...

Неки биолози проведу читав живот у природи надајући се да ће пронаћи неку нову врсту биљака или животиња, а председница Светског фонда за заштиту природе Кетрин Фулер открила је нову врсту буквално себи испред носа, на писаћем столу у својој канцеларији у Вашингтону.

Фулерова је, наиме, једног дана замолила познатог научника и члана Управног одбора Фонда Едварда Вилсона да баци поглед на сићушне мраве који су прекрили цео њен телефон. Вилсон је однео неколико примерака у своју лабораторију на Харварду и после проучавања дошао до закључка да су ови мрави потпуно нова врста. Мрави, које је научник у шали назвао „Фулеркини“, стигли су у Вашингтон илегално из Централне Америке заједно са собном палмом која је унета у канцеларију госпође председнице.

ДИВЉЕ ПЛАВЕТНИЛО

Топло је и стотинак купача дремуцка на пешкирима испод палми, пијуцка кока-колу или пиво, брчкајући ноге, или, озарени, јашу на таласима.

Ово би била мање-више уобичајена слика са било које плаже, али ова о којој је реч не налази се на морској обали, него под огромном куполом усред центра јапанског индустријског града Јокохаме. Да би све изгледало као на правој плажи, нарочите машине стварају вештачке таласе, а обала, то јест ивица базена, посута је најфинијим песком. Назив овог рекреационог центра, првог ове врсте у Јапану, је „Дивље плаветнило“. Намењен је свима који желе да се добро одморе, али не далеко од своје куће. Питање новца ту се не поставља. Многи Јапанци, наиме, немају ништа против да доста потроше, али не љубе баш нарочито дуга путовања

до најближе плаже: „Дивље плаветнило“ је као створено за њих, па им трошак од око 16.000 јена само за улазнице за четворочлану породицу не пада нимало тешко.

Главна атракција ове вештачке плаже су таласи који се као на правом мору разбијају о обалу и који су, зарад оних што воле да јашу на њима, високи и по два метра. Ту су, наравно, и тобогани, чак и један насукани гусарски брод из кога се повремено чује глас давно умрлог гусара.

Оно што становнике Јокохаме, наравно оне са дубљим џепом, посебно привлачи је и то што на плажи нема комараца ни других инсеката, што је под њеном куполом увек топло и што се испод ње, а то је нарочито важно, налази паркинг за око хиљаду аутомобила. Таман толико људи и може да се смести око базе-на а да при том једни другима не седе на глави.

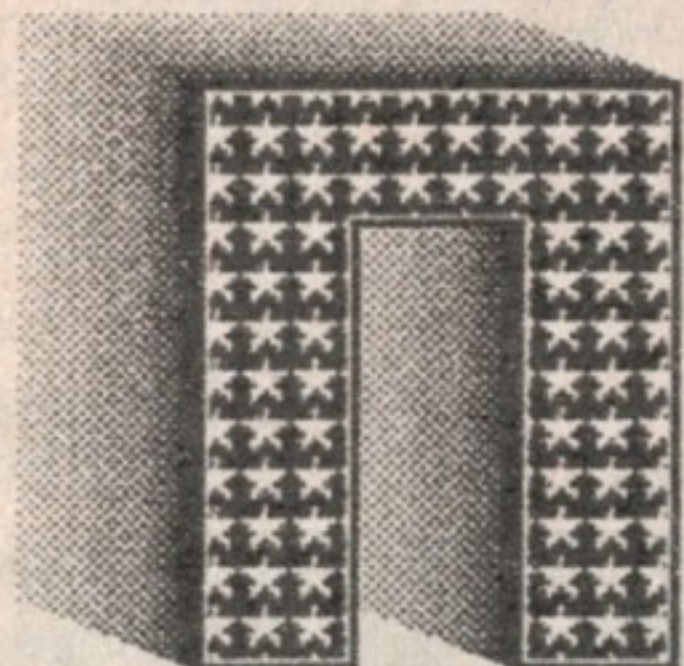
Илустровао: Зоран Петковић Петко

Илустровао: Зоран Петковић - Петко

Илустрвала: Бојана Димитровски

ВЕЛИКА АКЦИЈА ЗА УЧЕНИКЕ ОСНОВНИХ И СРЕДЊИХ ШКОЛА

ИШЕМО АМЕРИЧ

На предлог и уз помоћ брачног пара Павловић, Мире и Сла

☉ Све што желите да кажете господину Клинтону напишите и пошаљите на адресу »Политикиног Забавника«. Ваше писмо стићи ће до америчког председника посредством брачног пара Павловић.

☉ Ауторе најбољих писама и професоре матерњег језика очекују вредне девизне награде. Школе из којих се одазове највише ученика добијају такође вредне новчане награде.

☉ Првом ученику коме амерички председник лично одговори следи посебна, невероватна и сасвим неочекивана награда.

НАГРАДА ИЗНЕНАЂЕЊА

Први читалац који се јави редакцији »Политикиног Забавника«
и приложи доказ да му је амерички председник писмено
одговорио осваја награду изненађења.

НА Г Р А Д Н И Ф О Н Д

ЗА У Ч Е Н И К Е

- ☛ 100 награда фирме MAG
- ☛ 10 новчаних награда од 200 USD у готовини
- ☛ новчана награда од 300 USD у готовини и НАГРАДА ИЗНЕНАЂЕЊА

ЗА Н А С Т А В Н И К Е

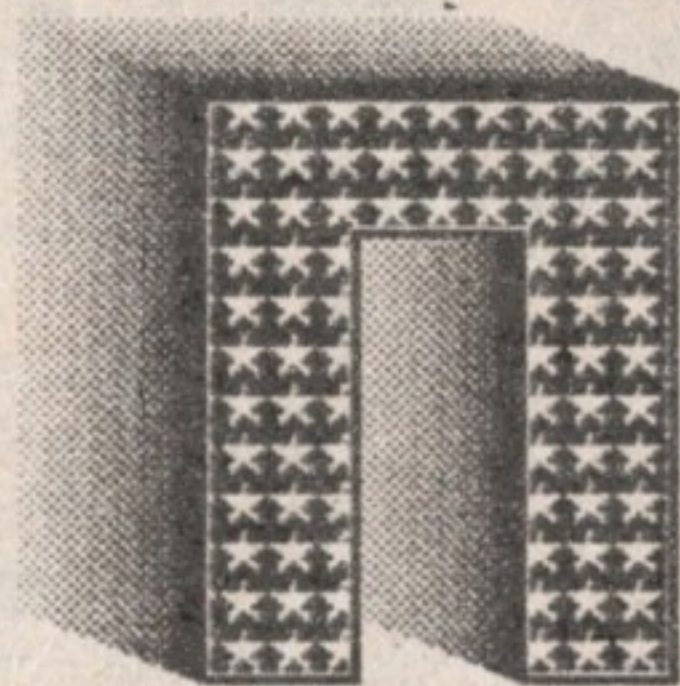
- ☛ 10 новчаних награда од 100 USD у готовини
- ☛ новчана награда од 200 USD у готовини

ЗА Ш К О Л Е

- ☛ 2 новчане награде од 500 USD у готовини за једну средњу и једну основну школу
- ☛ 10 фудбалских лопти »бубамара«

А: НАГРАДНИ ФОНД 5.000 АМЕРИЧКИХ ДОЛАРА У ГОТОВИНИ

КОМ

РЕДСЕДНИКУ

додана из Чикага, посредством »Политикиног Забавника«

⊛ Ако желите да учествујете у извлачењу награда, потребно је да сакупите три купона из »Забавника«, заједно са талоном, и приложите их уз писмо америчком председнику.

⊛ Можете писати и на енглеском језику.

⊛ Купон број 2 објављујемо у овом броју.

⊛ На захтев великог броја читалаца после купона број 3 објавићемо и цокер-купон који замењује било који купон.

⊛ Ваша писма са купоном и талоном треба да стигну на нашу адресу најкасније до 22. октобра 1993. године, до 12 часова.

Прошле недеље позвали смо вас да се укључите у акцију **ПИШЕМО АМЕРИЧКОМ ПРЕДСЕДНИКУ**.

Сва ваша писма биће уручена брачном пару Павловић који ће се побринути да она стигну на адресу Беле куће у Вашингтону.

Сто најбољих писама, односно њихових аутора, очекују вредне награде.

Од свих приспелих писама посебан жири бира 100 најбољих. Ауторима ових писама припада по једна награда фирме MAG (друштвене игре – Лавиринт, Клидо, Ризико...).

Од ових 100 жири бира 10 писама које ћемо превести на енглески језик, штампати и повезати у посебну брошуру. Њу ће господин Павловић лично уручити председнику Клинтону.

Школе из којих се одазове највећи број ученика такође ће бити награђене.

Аутор (ученик) сваког од десет најбољих писама добија по 200 америчких долара у готовини, а његов професор (наставник) матерњег језика награду од 100 USD, такође у готовини, поклон брачног пара Павловић.

Ученик коме амерички председник првом писмено одговори осваја новчану награду у износу од 300 USD у готовини и добија награду изненађења. Њу ћемо вам открити на крају акције.

Професор (наставник) матерњег језика овог ученика добија награду од 200 USD у готовини, а школа коју ученик похађа 10 фудбалских лопти »бубамара«.

Две школе, једна основна и једна средња, из којих се одазове највећи број ученика освајају новчану награду од 500 USD у готовини за куповину наставног учила или школског материјала.

Можете писати одмах!

АЛИ, ПАЗИТЕ!

Уколико желите да учествујете у извлачењу вредних награда, ако хоћете да ваша школа или професор такође добију награду, уз писмо **АМЕРИЧКОМ ПРЕДСЕДНИКУ** морате да приложите и **ТРИ КУПОНА** из »Забавника«, заједно са **ТАЛОНОМ** на који треба да упишете личне податке.

Једино на тај начин можете да освојите награду за себе, професора матерњег језика и школу..

Писма пошаљите најкасније до 22. октобра на адресу: »Политикин Забавник«, Македонска 31, 11001

Београд, поштански фах 124, са назнаком **ПИШЕМО АМЕРИЧКОМ ПРЕДСЕДНИКУ**.

Купон број 2 објављујемо у овом броју. У следећем »Забавнику« очекују вас купон број 3 и **ТАЛОН**. Не заборавите да тада упишете своје личне податке, назив школе, адресу и име и презиме професора (наставника) матерњег језика.

Због великог занимања читалаца за акцију **ПИШЕМО АМЕРИЧКОМ ПРЕДСЕДНИКУ** на ваш захтев објавићемо **ЦОКЕР-КУПОН** у »Забавнику« број 2181 од 15. октобра 1993. Њиме ћете моћи да замените било који пропуштени купон.

Можете писати и на енглеском језику.

Ваша најбоља писма објавићемо у »Политикином Забавнику«

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ:

Одвикавање од дроге вероватно је једно од најстрашнијих искустава кроз које људско биће може да прође. То је као да све време седиш на својој сапотној постели.

Слеш (Guns N'Roses)

ПОНОВО ЗАЈЕДНО

Састав „Joy Division“ био је један од најзанимљивијих представника британског новог таласа, али је, нажалост, врло кратко трајао. Група је престала са радом маја 1980. године када је њихов талентовани лидер Иан Куртис извршио самоубиство. Остала су три члана – гитариста Барни Самнер, басиста Питер Кук и бубњар Стивен Морис одлучили су да наставе даље под именом „New Order“. Убрзо им се придружила Гилијан Гилберт која свира клавијатуре и група је током осамдесетих остварила врло солидну каријеру. Међутим, после албума „Technique“ из 1989. запоставили су заједнички рад. Сада су се поново вратили на сцену албумом „Republic“ о коме говори Барни Самнер:

– Одлучили смо се за ову плочу да бисмо видели како ће изгледати кад опет почнемо са радом. Текстови одражавају све оно што се у мом свету збивало од претходног до овог албума, али и о узнемирујућим променама које се тренутно одвијају у стварном свету. Новац нас није мотивисао да се поново окупимо, једноставно идемо даље знајући да себи нећемо дозволити да се још једном погубимо.

Тешко је говорити о будућности, али лепо би било да пред крај овог века направимо још један албум. Такође, тешко је говорити и о прошлости а сви ме стално питају да ли би „Joy Division“ постојали и данас да је Иан Куртис жив. У то не верујем јер би Иан због епилепсије од које је патио временом потпуно одустао од сцене. У сваком случају, он је одувек желео да отвори бакалницу а лично мислим да би се бавио писањем књига. Да је наставио са музиком, то би било у сличном правцу као што ми чинимо са „New Order“.

ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ

THIEVES IN THE TEMPLE

ЛОПОВИ У СЛЕПООЧНИЦИ

There are thieves in the temple 2 night
They don't care with they kick
Just as long as they hurt u
Love, if u're there come save me
From all this cold despair
I can hang when u're around
But I surely die if u're not there
Love come quick, love come in a hurry
There are thieves in the temple 2 night
I feel like they're lookin' 4 my soul
like a poor man lookin' 4 gold
Voices from the sky say rely on
your best friend 2 pull ya thru
Even if I wanted 2, I couldn't really
truly cuz My only frien is u
Kickin' me in my heart
Tearin'ma all apart cuz me and u
could have been a work of art
Don't u know I'm holding on the
best that I can
Love, please help me 2 be the better man
Better than the thieves in the temple 2 night

Вечерас имам лопове у слепоочници
Не брини о својим ударцима све док те повређују
Љубави, ако си ту, дођи, спаси ме
од овог хладног очајања
Када си ту, могу са њима да се носим
Али, сигурно ће умрети ако ниси овде
Љубав долази брзо, љубав стиже у журби
Вечерас имам лопове у слепоочници
Осећам као да су дошли по моју душу
као што сиромашак тражи злато
Гласови са неба кажу ослони се на најбољег пријатеља, помоћи ће ти да изгураш
Чак и да то желим, заиста не бих могао
јер мој једини пријатељ си ти
Тресни ме у срце
Растури ме јер ти и ја смо могли постати уметничко дело
Зар не знаш, држим се најбоље што могу
Љубави, молим те, помози ми
да будем бољи човек
Бољи него лопови у слепоочници вечерас

Текст и музика: Prince Изводи: Prince

ЗОВ ДИВЉИНЕ

ДАН

КАДА

СУ

СЕ

ГУСКЕ

СМЕЈАЛЕ

Да сам гуска и да ме ставе пред избор: сигурност у заробљеништву или слобода да летим пуна опасности, знам шта бих изабрао

Боравио сам више од дванаест година на нашој фарми и за то време никад нисмо имали ниједну гуску. А онда је једног лепог јунског јутра наишао један десетогодишњи дечак с котарицом преко чије су ивице извиривали жутим паперјем покривени гушчићи.

— Мој стари каже да морамо опет да се селимо — почео је ојађено. — Овога пута у град. Погледајте само ове гушчиће. Зар нису слатки? Прате ме у стопу...

Дао сам му десет долара за свих пет. Дан је тек почео да се ближи крају када су и мене почели да прате у стопу. Да сам имао времена, то би ми било и забавно и смешно, али уз онолики посао само су ми сметали.

Боље него телевизија

Мога суседа с друге стране улице бне су ускоро забављале више од телевизије. Волтер је био тежак срчани болесник. — И раније сам често виђао гуске — говорио ми је — али ове су сасвим другачије. То су прави клонови. Понекад седм овде и посматрам их по читаво поподне и увек имам нечем да се смејем.

Он је, све док је био здрав, најрадије боравио у слободној природи и ја још никад нисам срео неког ко је тако „у душу“ познавао животиње. Својих шетњи морао је да се одрекне још пре неколико година и сада је свет и живот

посматрао само кроз прозор.

— И лукаве су — настављао би. — Знаш ли шта раде кад им се пси приближе? Брзо се усипну на твоју веранду и збију се у гомилу испред улазних врата. Тачно знају, мислим, да им на том месту пси баш ништа не смеју.

Није прошло много времена а гуске су се понашале као да фарма припада њима и сваког придошлицу покушавале су да уплаше љутитим гакањем и ударањем крилима. У септембру сам их једног јутра нашао у Волтеровом врту: направиле су и њему крш и покор. Понудио сам да надокнадим штету али он није хтео ни да чује.

— Да сам хтео, могао сам да их отерам — убеђивао ме је. — Али, оне су бескрајно уживале што могу да раде нешто што је забрањено. Осим тога, јуче сам био код лекара и он ми је казао да нипошто не смем да се узбуђујем.

Погледао сам га пажљивије: изгледао је лоше, још тамнији у лицу него дотад.

— И шта је још казао? — запитах.

— Дао ми је нов лек и препоручио ми да више не почињем да читам романе у наставцима.

Покушао сам да се заједно с њим насмејем — није ми баш пошло за руком.

Долази зима

Почеле су канадске новембарске непогоде и једне ве-

чери, док је ветар гонио тамне облаке, моје гуске стале су да гачу из све снаге. Ускоро је зазвонио и телефон.

— Вероватно би волео да знаш шта је спопало твоје гуске — јавио се Волтер. — Једно јато дивљих гусака управо прелеће преко нас на свом путу на југ. Верујем да твоје покушавају да их намаме да слете.

Када сам изишао у двориште, једва сам на тамном небу разазнао јато које је прелетело. У њему је било 30 до 40 гусака. Волтер ми се придружио, па смо их заједно посматрали. Мојих пет за земљу везаних гусака истезало је према небу своје дугачке вратове и гакало из све снаге. Дозивале су своје дивље

сроднице још дуго пошто су нам нестале из вида. Ушли смо у кућу на по шољицу кафе и док смо их испијали, Волтер је рекао:

— За мене је увек био изузетан доживљај да посматрам прво јато које се сели. Не знам зашто, увек би ме то растужило. Као да је то знак да се нешто ближи крају.

Сустрет с рођакама

Једне ноћи тргао ме је из сна телефон. Био је то Волтер.

— Хоћеш ли да видиш нешто занимљиво и смешно? — питао је. — Испред твоје шуме слетело је на одмор једно јато дивљих гусака. И твоје гуске већ су кренуле у том правцу. Као да желе да их поздраве.

Волим птице, али да будем искрен, не толико да због њих усред новембарске ноћи

Илустровао: Драгана Јовчић

устајем из топле постеље. Учинио сам то Волтеру за љубав јер он сам није више смео да излази, а занимало га је како ће сусрет испасти.

Земља је била сребрнобела од иња, а месец толико сјајан да сам могао да видим како моја сенка иде крај мене. Дивље гуске сам чуо још издалека. Чуо сам негде испред себе и своје: још у ходу докикивале су свој поздрав. Сада сам и ја горео од радозналости да видим како ће изгледати сусрет мојих гусака и дивљих.

У почетку дивље гуске нису обраћале ни најмању пажњу на питоме. Можда их нису ни чуле јер су и саме гакале на сав глас. А онда су наједном умукле и више се ништа није чуло сем продорних узбуђених гласова мојих гусака. Дивље су их сада напрегнуто слушале вратова подигнутих у

вис и правих као свеће. То је потрајало извесно време да би се наједном ваздух испунио лепетом моћних крила: дивље су узлетеле и изнад шуме нестале с видака.

Чудо невиђено

Било је то последње јато дивљих гусака које смо видели и последња јесења ноћ. Већ сутрадан почели су да падају циганчићи, а пре краја седмице снег је покривао све око нас. Једне вечери позвао ме Волтер да би ми испричао како моје гуске покушавају да науче да лете.

— Тако нешто у животу још ниси видео — рекао ми је. — Свако јутро, отприлике кад сунце излази, поређају се на почетку ливаде иза твоје куће, испруже кљунове уз ветар и трче као луде машући крилима. Могао бих да се закунем да су већ толико далеко дотерале да једва додирују земљу.

Ништа од тога неће бити, помислио сам. Домаће гуске су као и људи: сувише слабе и сувише тешке да би својом снагом могле да се одлепе од земље и полете. А онда сам једног дана, заобилазећи угао штале са две канте пуне хране за телада, „сусрео“ једну гуску која се била толико високо винула у ваздух да ми је оборила шешир с главе. Два дана касније угледао сам једну како лети изнад телефонских жица. Није прошло много, а моје гуске су већ лете изнад дрвећа. Слетање им није било баш увек срећно: или би пале међу краве или би се скотрљале с крова на који би неспретно слетале. „Право је чудо како не поломе вратове“ — бринуо се Волтер.

А онда наједном као да су завршиле обуку: лет сигуран и чудесно леп и када би лебделе изнад мене, биле су то-

лико величанствене да ми је застајао дах.

Волтер је говорио да им увек намигне кад пролете крај његове куће. Морао је сад много да лежи па је своју постељу догурао до прозора да би их стално посматрао. Он ми је и јавио за несрћеу.

— Погледај иза грма јоргована — телефонирао ми је. — Твој теријер и твој поентер... гуске су слетеле право пред њих... оба пса бацила су се на једну... није могла да умакне...

Био сам сигуран да ће пси првом приликом поновити своју злосрећну игру и због тога сам те вечери затворио гуске у шупу. „Доста за ову годину“ — рекао сам себи гласно.

Те вечери нисам ни помислио на Волтера. Када сам после неколико дана отишао да му унесем дрва за потпалу, пала ми је у очи његова постеља која више није била крај прозора.

Господе, што су сада дани дуги — само је рекао.

На путу за шуму

Лице му је било упало и сивкасто, а поглед му је стално прелазео преко предмета који су подсећали на слободну природу: преко крпљи за снег, ранца, животињских кожа, збирке птичјих јаја, разнобојног перја.

— Сално мислим на твоје гуске, на то да више не лете крај мог прозора. И мислим: да сам гуска и ти ми препустиш да бирам да ли да живим у сигурности затвора или да летим слободно уз ризик да ми какав пас прегризе врат, знао бих шта бих изабрао — рекао је не гледајући у мене.

Ујутру сам пустио гуске из штале, а затворио псе. И оне су се одмах винуле у ваздух, прелетеле изнад куће, облетеле целу фарму тако да сам помислио да морају пасти од исцрпљености.

— Оне уопште нису уморне — рекао је Волтер кроз чији сам прозор посматрао њихов лет. — Зар не чујеш како се тамо горе смеју?

Он је поново примакао своју постељу уз сам прозор. „Једног дана ћу доћи“ — морао сам да помислим — и затећи га мртвог у тој „постељи“.

Догодило се другачије. Једног благог, влажног априлског дана нашли су га, с малим ранцем на леђима и догледом преко рамена, на путу за шуму. Успео је да превали само пола пута.

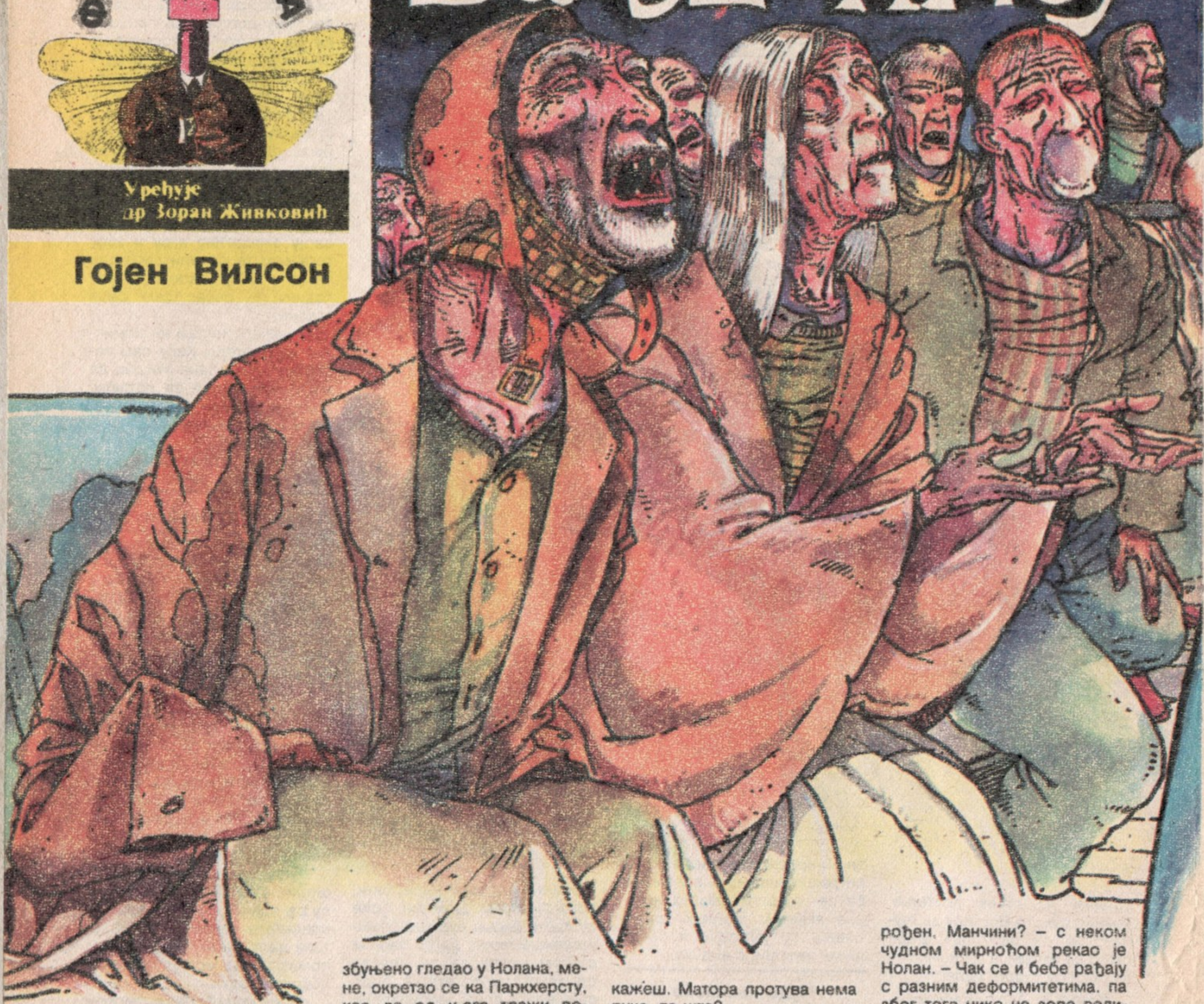
А моје и Волтеров гуске и даље лете. **Гордон Грин**

Уредује
др Зоран Живковић

Гојен Вилсон

БОЉЕ НИСУ

Н

исам баш био пре-срећан кад сам ви-део изразе лица ин-спектора Манчинија и његовог помоћни-ка Паркхерста. Заједно са Но-ланом, шефом криминалис-тичког одељења, стигли смо до 67. улице полицијским ко-лима. Било је зимско јутро, хладноћа се увлачила у ко-сти.

— Инспекторе Манчини — рекао је Нолан строго — прет-постављам да имате добар разлог што сте нас позвали по овој цичи. Шта је посреди?

— Наравно да вас не бих по-тезао да се овде не догађа нешто чудно. — Манчини је

збуњено гледао у Нолана, ме-не, окретао се ка Паркхерсту, као да од њега тражи по-дршку. Коначно је показао на старог човека у дроњцима, поред кога смо се сви окупи-ли. Старац је цвилео и јецао тоном који је ледио крв у жи-лама.

— Манчини, пређи на ствар! — Нолан је повисио тон, као да на тај начин покушава да надгласа неподношљиви јецај скитнице.

Манчини се сагнуо ка стар-цу, ухватио рукаве његовог похабаног капута и почео њи-ма да маше лево-десно. Ви-дело се да су рукави „праз-ни“. Старац је почео да плаче, још језивије, као рањена звер.

— Добро, Манчини, схвати-ли смо шта желиш да нам по-

кажеш. Матора протува нема руке, па шта?

— Нема руке одавде — Ман-чини се рукама ухватио за ра-мена, као да се и даље плаши да не схватамо о чему се тач-но ради. — Што је најчудније, на месту са кога су му нестале руке кожа је затегнута, не-ма неког ожиљка, ране. Парк-херст и ја смо се у то увери-ли.

Паркхерст је, окренут леђи-ма, гледао низ улицу као да не жели у свему томе да учествује.

— Проклетство, Паркхерсте, реци нешто! Хоћеш да испад-нем будала?! Знаш да смо обојица били збуњени. Изгле-да као да је старац тако ро-ђен, без руку.

— Можда је стварно тако

рођен, Манчини? — с неком чудном мирноћом рекао је Нолан. — Чак се и бебе рађају с разним деформитетима, па због тога нико не зове поли-цију. То је ваљда цена овог проклетог прогреса.

— Невоља је управо у томе, шефе, што и Паркхерст и ја добро знамо да није тако. Овог старца јуче смо јурили јер је неком продавцу украо поморанце и држао их је у ру-кама — Манчини је нагласио последње речи, као да се плаши да га можда нећемо разумети. — Није ли тако, Паркхерсте? Јадниче, хоћеш ли ти уопште проговорити?!

Паркхерст нас је овлаш по-гледао и наизглед незаинте-ресовано наставио да зуре низ улицу.

— Да л' ти то нас замајаваш намерно, Манчини? — Нолан му се унео у лице. — Све што

ЗАСЛУЖИЛИ

Илустрација: Доброслав Боб Живковић

ти говориш најобичнија је глупост! Чак је и теби то јасно, зар не?

— Ако не верујете мени, питајте овог мог проклетог помоћника — статуу да л' ја стварно лупам!

Паркхерст је и даље био окренут леђима. Једва је процедио кроз зубе да је Манчини у праву и да је старац заиста имао руке.

Манчини је дубоко уздахнуо. Као да је скинуо терет који га је притискао. Први пут погледао нас је право у очи.

— Ето, чујете, матора протува имала је руке. Можда све те приче које смо чули од различитих скитница имају основа?

Нолан се коначно и сам сагнуо и додирнуо рамена скитнице који је лежао склупчан на поду у улазу неке полупорушене зграде. Кад је схватио да га Нолан неће озледи, старац се мало придигао и наглас почео да кука.

— Узели су их! Узели ми руке!

— Ко ти је то урадио?

— Не знам. Спав'о сам у подземној, тамо топлије, знаш? Пробудио се и... Ништа нисам осетио у сну. А руку — нема. Не боли ме ни сада, смртно сам уплашен. Боже, јесам био лош? Ти си ми уз'о руке?

— Што је најважније, таквих појава је све више кажу скитнице. Зар не, Паркхерсте?

— Да, да — Паркхерст нам је коначно пришао. — Океј, имао је руке. И нису нам само скитнице причале да се то дешава, већ смо и сами налетели на пуно случајева. Све је деловало тако бесмислено и шашаво да се нисмо усудили да то раније пријавимо!

— Ко би нам веровао да људи шетају без носева, ушију, прстију...?! — Манчини као да се охрабрио добивши подршку свог партнера. — Ко?

— Неки чова пришао је нашим колима и рекао да су му узели стомак. Онда је, на наше очи, издахнуо.

— Нека старица, која се годинама мувала око таксиста на Лексингтон авенији, кукала је да су јој украли очи — наставио је Манчини. — Знајући је као „луду вештицу“, нико није обратио пажњу на то шта говори. Сви смо мислили да су то њене уобичајене „бубице“. Кад смо јој пришли, на месту где би требало да су очи лице је било сасвим равно. Као да, хм, никад и није било очних дупљи.

— Ужасно је на шта све наилазимо — изгледало је да Паркхерст, кад се једном „одвеже“, више не уме да се заустави. — Улична скитница која је по подземним пролазима и тунелима подземне железнице зарађивала за живот свирајући гитару... Неки дан срели смо тог грешника. Нема прстију, шаке му изгледају као неке одвратне амебе... Или онај старац који је пред нама отварао „уста“, к'о риба. А нема ни уста, ни зуба, ни језика. Само огромну дупљу.

Нолан је хтео да га прекине. Изгледало је да му се већ смучило од таквих прича. Нажалост, Паркхерст није могао да се заустави.

— Најгори случај срели смо опет у подземној железници. Чова је имао све делове тела, само погрешно распоређене и различитих величина.

Нолан ме је погледао. Пришли смо му ближе. Овај наш гест Манчини је протумачио као покушај да ућуткамо Паркхерста. Умешао се.

— Заборави на њега! Знаш да смо се договорили да га нећемо помињати. Уосталом, можда нам се све причинило!

— Најпре ме наговараш да те подржим, а сад хоћеш да ме ућуткаш — разбеснео се Паркхерст. — Е, неће моћи! Да наставим. Тог човека, ако то створење може тако да се назове срели смо, као што рекох, у подземној. Седио је сав накривљен на седишту задњег вагона. Једно му је раме било као у дечака, друго огромно, као Шварценегерово. Уместо једне ноге вишио му је неки патрљак, а другу ногу пружио је ка супротном седишту. На једној руци биле су му две шаке. А глава?! Једва се држала на танушном врату. Покушао је нешто да нам каже, али није успевао. Могао је да дише, али не и да говори. Ужас!

Нолан је ипак пажљиво слушао причу. Нажврљао је нешто у свеску, исцепао тај папирић и пружио га Манчинију.

— Ево адресе. Ту ће вам најбоље помоћи да решите све необичне случајеве!

Манчини и Паркхерст нису стигли ништа да кажу, а нас двојица већ смо били у колима.

— Рекао сам ти! Сад видиш колико су глупи ти људи — Нолан ми је ово телепатски саопштавао. — Да би причали, користе уста? Примитивно. Не могу чак ни телепатски да се споразумевају. Зато ништа боље нису ни заслужили. Уосталом, дали смо им и више времена него што су заслужили. И види докле су стигли? Прчкају неким новим технологијама, заносе се да напредују... А у суштини, нимало се нису променили, нису постали бољи. Зато треба уништити све оне који не вреде. Плашим се да то нису само скитнице. Али, од неког је требало почети, зар не? Кад овако онеспособљени почну да умиру, ова планета коначно ће се очистити. Можда ће нам експеримент с другим бићима бити успешнији?

Окренуо сам се да видим Манчинију и Паркхерста. Као да су покушавали да нам махну, зауставе кола. Празни рукави њихових униформи лебдели су на ветру.

В. С.

"ЗАБАВНИКОВЕ" ИГРЕ

ОД СВЕГА ПОМАЛО

1. Претварање ненепчаних сугласника у непчане гласове стручно се зове:
а. навигација
б. опсервација
в. палатализација

4. Један ароматични угљоводоник, чија је хемијска формула $C_{10}H_8$, важан

је за производњу великог броја органских једињења, а домаћице га користе против мољаца. То је:
а. ацетилен
б. бензол
в. нафталин

5. Кукавица се међу познаваоцима птица означа-

су они освојили налази/се на висини од:
а. 8848 m
б. 8858 m
в. 8868 m

7. Слепи људи служе се азбуком коју је за њих изумео:
а. Семјуел Морзе
б. Луј Брај
в. Томас Едисон

8. Жорж Сера и Пол Синџак били су главни представници сликарског правца (настао у Француској крајем 19. века) препознатљивог по сликању тачкицама или цртицама чистих боја. Тај правац је:
а. експресионизам
б. поентилизам
в. импресионизам

9. Намерна грешка при закључивању у логици зове се:
а. паралогизам
б. силогизам
в. софизам

10. Наша бивша атлетска звезда Вера Николић била је пре четврт века светска рекордерка у једној тркачкој дисциплини. На једном митингу у Лондону, одржаном јула 1968. она је, до тада незабележеним резултатом (2:005), победила у трци на:
а. 200 m
б. 400 m
в. 800 m

Тајни одговори: 1. в; 2. в; 3. а; 4. в; 5. б; 6. в; 7. б; 8. в; 9. в; 10. в.

ЕНИГМАТИКА

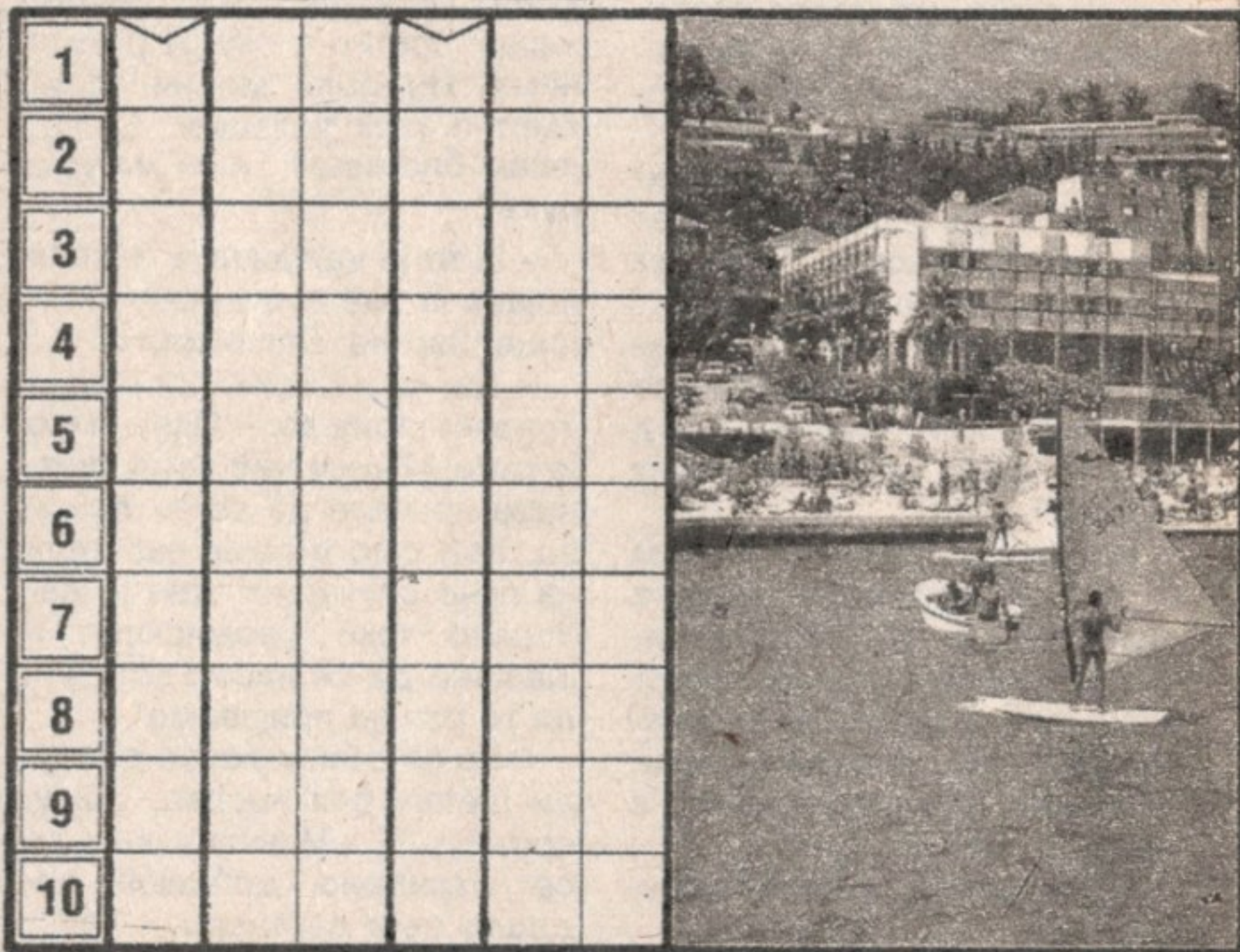
Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

ИЛУСТРОВАНА ИСПУЊАЉКА

БРА, ВЕ, ВЕ, ГА, Е, ЕТ, ЖАК, И, КЕ, ЛА, ЛИК, ЛО, ЛОГ, НА, НЕ, НИ, НО, ЊЕ, ОД, ПЕР, ПЉЕ, РА, РИ, СПЛА, СТРО, ТА, ТАР, ХОП, ХУ, ЦР.

Од ових слогова треба да према датим описима саставите тражене речи и упишете их у лик. Ако сте добро решили испуњаљку, у првом усправном ступцу добићете наше познато летовалиште, а у петом познати угоститељско-туристички објект у том граду (на слици).

ВОДОРАВНО: 1. Чарапе и гаћице уједно, 2. Полни хормони, 3. Војник у ракетним јединицама, 4. Исцрпљивање, 5. Познавалац етнологије, 6. Тркачки коњ, 7. Мали, 8. Брањење, 9. Мала верига, 10. Исплаћивање.

2. Само једна од девет планета Сунчевог система изгледом се разликује од осталих. Та планета, коју особеном чини прстен од мноштва метеорита, зове се:
а. Јупитер
б. Нептун
в. Сатурн

3. Кореновање је рачунска радња супротна:
а. степеновању
б. множењу
в. дељењу

ва као паразит легла. То значи да она:
а. разбија јаја других птица
б. полаже јаја у туђа гнезда
в. краде јаја других птица

6. Овог пролећа навршило се 40 година од првог човековог успона на највиши врх Хималаја и света, Маунт Еверест. Тај подвиг извели су Новозеланђанин Едмунд Хилари и Непалац Тенсинг. Кота коју

ОБОЈЕНИ

У називима дела наведених писаца помињу се одређене боје. Знате ли које?

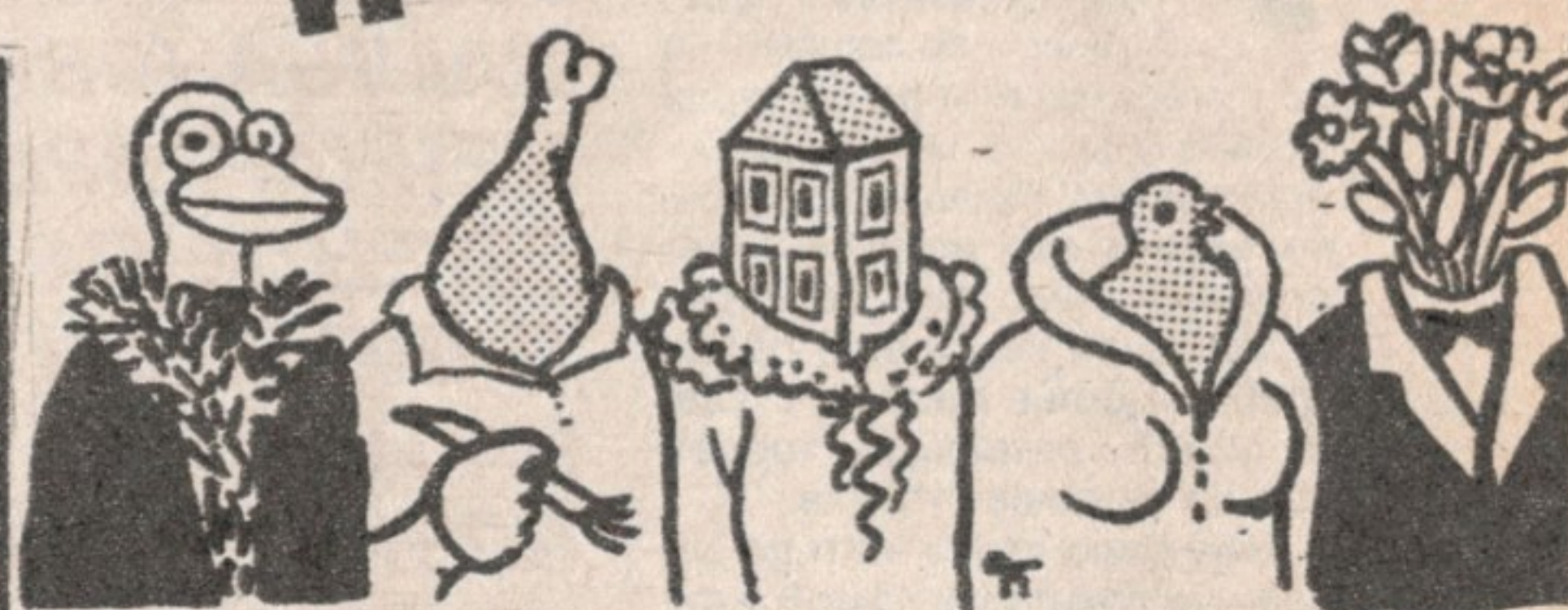
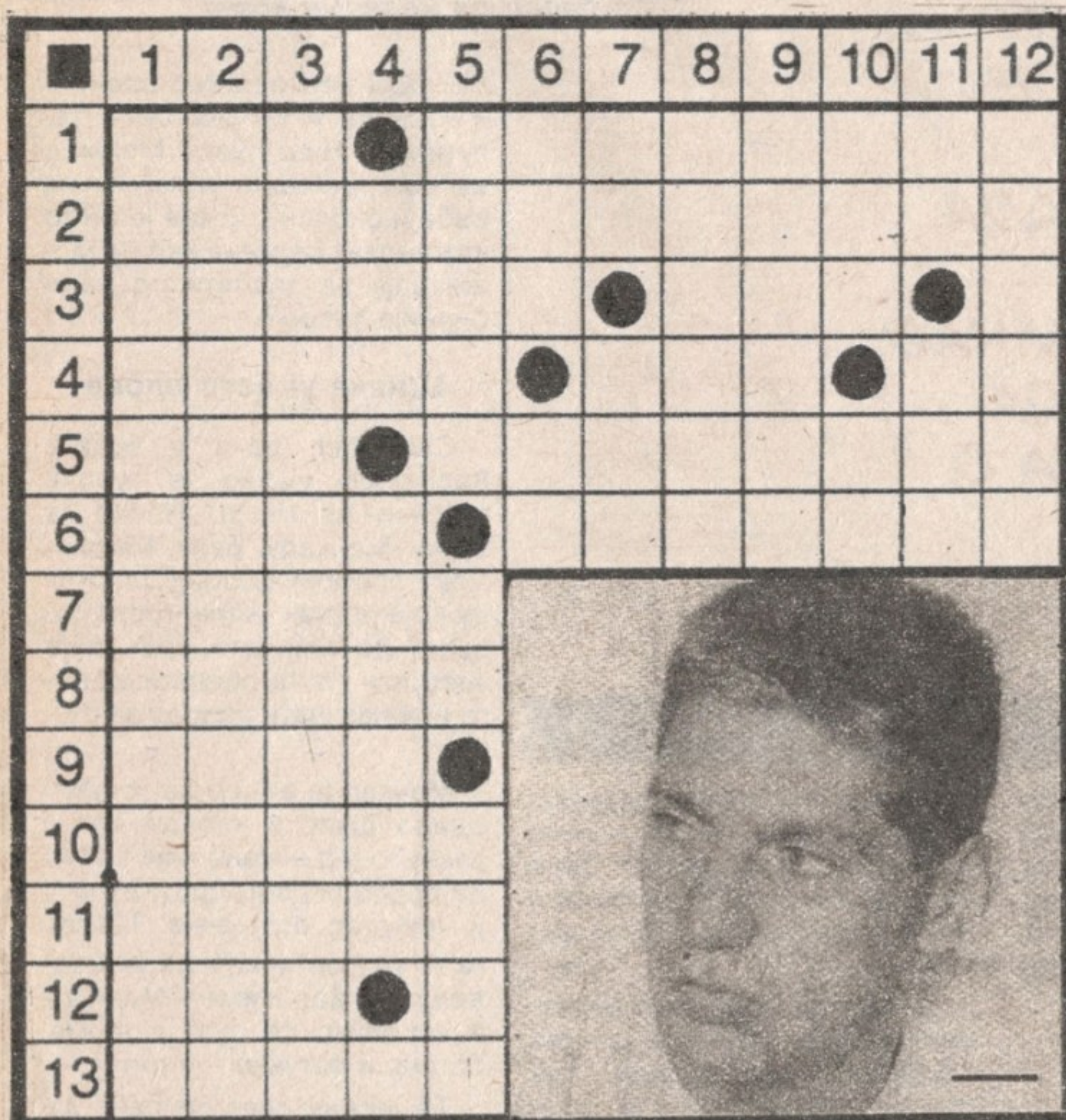
1. А. Стриндберг
2. Стендал
3. Е. М. Ремарк
4. А. М. Астуријас
5. И. Бабел
6. Б. Травен
7. М. Булатовић
8. Р. Л. Стивенсон
9. В. Катајев
10. И. Самоковлија
11. Џ. Стајнбек
12. Е. Хемингвеј
13. Ф. Достојевски
14. М. Метерлинк
15. К. Рацин

- ...соба
...и...
...обелиск
...папа
...коњица
...ружа
...петао лети према небу
...стрела
...се усамљено једно
...Јеврејка
...пони
...брежуљци Африке
...ноћи
...птица
...мугри

А С Л О В И

Јачини одговори: 1. Црвена; 2. Црвено и црно; 3. Црпни; 4. Зелени; 5. Црвена; 6. Бела; 7. Црвена; 8. Црвена; 9. Бели; 10. Плава; 11. Црвени; 12. Зелени; 13. Бела; 14. Плава; 15. Бели.

ПРЕВЕДЕНА ПРЕЗИМЕНА

Откријте и упишите права презимена познатих личности које смо дали у преводу.

1. Виљем ТРЕСИКОПЉЕ
2. Николај ПАТАК
3. Френсис ШУНКА
4. Ђузепе ЗЕЛЕНИ
5. Едит ВРАБАЦ
6. Оскар ДИВЉИ
7. Дорис ДАН
8. Ђакомо НОВА КУЋА
9. Јохан Себастијан ПОТОК
10. Мира ЗАМКА
11. Штефан ГРАНА
12. Јохан БУКЕТ
13. Пјер ВРАНА
14. Боби РИБАР
15. Џемс ЗИДАР

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

ВОДОРАВНО: 1. Женско име, Ирена – Опасна ситуација, 2. Првак света у шаху, 3. Заиста, доиста – Име америчке глумице Гарднер – Ознака за обим, 4. Мушко име, Ристивоје – Други, остали – Мера за земљу, 5. Алпски градић у Француској – Нећака, 6. Предмет обожавања – Градић код Краљева, 7. Мера за течност, 8. Већи скандал, 9. Цифра без броја, 10. Пшеница која се сеје у јесен, 11. Део нишана, 12. Име руске глумице Арепине – Прво слово, 13. Име књижевника Сијарића.

УСПРАВНО: 1. Ватерполист са слике, 2. Мрежа радиостаница, 3. Аристотелова филозофија, 4. Јадранско острво – Град у Вајомингу (САД) – Саставна свеза, 5. Мера за јачину бензина – Симбол радијума – Аралско језеро, 6. Америчка авиокомпанија („Пан америкен“) – Упишите: ећ, 7. Кеџ – Ходати, 8. Попајево поврће, 9. Навикнутост (мн.), 10. Омладинска радна акција (скр.) – Име француског глумца и певача Монтана, 11. Вајан зачин – Име бивше смучарке Завадлава, 12. Аутор, стваралац.

РЕШЕЊА ЕНИГМАТИКЕ НА СТРАНАМА МАЛЕ ПОШТЕ

Јачини одговори: 1. Шекспир; 2. Голуб; 3. Бекон; 4. Верди; 5. Пјер; 6. Вајан; 7. Деј; 8. Казанова; 9. Бах; 10. Ступица; 11. Цвајг; 12. Штраус; 13. Корнеј; 14. Фишер; 15. Мејсн.

Илустровао: Растко Ђирић

ПО ШУМАМА
И ГОРАМА
НАШЕ
ЗЕМЉЕ
ПОНОСНЕ

БУФАЛО БИЛ

СУВЕ СА СУВЕ ПЛАНИНЕ

Глас је стигао изненада, неочекиван попут летњег плјуска. Најпре је изазвао неверицу помешану с подсмесима, а онда се страх уселио у многа места на Сувој планини. Појавила се мечка велика као највећи сувопланински бик: паса се не боји, од људи не стрепи, обдан граби најбоље овце из стада, а обноћ разваљује торове као да су дечје играчке.

Није било друго него да Заплањци похитају у помоћ у суседно село с друге стране планине и замоле Јанка Мечкара да их спасе напасти. Јер, мечка се навадила на њихово село и страх их је да после оваца не пређе на људе.

Дуго се омалени Мечкар нећкао сумњичаво одмахујући главом. Нема такве мечке на Сувој планини, он се докопао више од двадесет крзна. У страху су велике очи, а има и посла на свом имању. На крају су му Заплањци додијали и Јанко Дамњановић, кога су још голобрадог назвали Мечкар, кренуо је у потеру.

Лагано и обзириво попут срне кренуо је путем прича очевидаца. И брзо се, истога дана у сумрак, уверио да Заплањци нису претерали. Тако големо брдо мишића још није видео. Срећа је била што она њега није видела, нити осетила први страх у очима човека који се дотад медведа никада није уплашио.

С тугом је погледао своју стару, ко зна кад произведену пушку која се спреда споро пунила само једним метком, тек овлаш додирнуо секирицу и јатаган за појасом и... побегао с мегдана. У своје село Космовац вратио се након три дана носећи сељанима причу да од мечке нема ни трага ни гласа.

**КРАЈЕМ ПРОШЛОГ
ВЕКА ЈАНКО
ДАМЊАНОВИЋ
МЕЧКАР, ВРШЊАК
ЛЕГЕНДЕ СА
ДИВЉЕГ ЗАПАДА,
НА ИСТОКУ
СРБИЈЕ НАДЈАЧАО
ЈЕ 46 МЕДВЕДА.
ОВО ЈЕ ПРИЧА О
ДВОБОЈУ СА
НАЈВЕЋИМ...**

Није било друге те се Заплањци запуте у Ниш, да код Митхад-паше потраже спас од невоље која их је снашла. Уплашене сељане валија пошаље Бели Мехмеду, заповеднику својих сејмена.

Пандури тренирају – страх

Уз галаму и добро расположење турски пандури крену на Суву планину, највише брињући да не остану сува грла и празна желуца. Постављали су заседе по Вртопу, Крчимиру, Вети и Космовцу, а све мислећи кад ће им домаћини дојавити да је готово јагње на ражњу.

А онда, док су се једног јутра распоређивали у новој засеци, из пажарске шуме је неочекивано истрачала очекивана звер. Застала је на рубу ливаде, усправила се на

задње ноге и почела да њуши у свим правцима. Сејменима се глас у грлу смрзну. Тако чудо могли су да виде само у бајковитим причама о нечастивима.

Осетивши присуство незваних гостију, мечка је језиво заурлала дохвативши се дрвља и камења које је полетело спрам укочених људи. Њима се чинило да тај изненадни напад траје читаву вечност. Нису стигли ни да скину пушке с рамена кад је звер, надмоћно и с неочекиваним миром, преко Голубанове ливаде одгегала у шуму. Посрамљени, кришом су се вратили у Ниш. И они с причом да никаквог медведа на Сувој планини за пуних десет дана напорног трагања нису ни чули ни видели!

Чули су је и поново видели сељани. Још страшнију и безобзирнију. Чинило им се да

Мечкар у позним данима са шубаром од медвеђег крзна...

ће сада неизоставно кренути и на људе. И поново су се запутили у Ниш. Бели Мехмед се разгоропадио урлајући на себе и околину: какав је он то командант сејмена кад не може рају да заштити од најобичније звери?

Шипке уместо олова

Следећег дана у забите Космовце ујахао је турски гласник из Ниша. Носио је Јанку Мечкару Бели Мехмеду сребрну харбију (плочицу која је знак истинитости поруке) да или што пре убије звер или ће га обесити за ноге и показивати народу за ругло.

Мечкар је видео да је ђаво однео шалу и као да му је лакнуло јер никако није могао да преболи своју срамоту што је побегао од мечке. Толико га је то прогонило да је медведу чак дао и име – Марија – а неколико се пута с њоме, богме, и потукао – у сну.

Те јесени снег се рано забелео те је Јанко закључио да се Марија већ склонила у свој зимски брлог. Само који? Искусном оку нису промакли трагови које је непажљива и моћна звер оставила за собом. Није било сумње да ће у рупи Печорац сачекати прве пролећне зраке.

Снег је окувао Суву планину а Јанко Дамњановић Мечкар је дуге залудне зимске ноћи проводио смишљајући како ће сачекати своју Марију. Онако како заслужује и она, али и он као дотад ненадмашни ловац на медведе.

И чим је мартовско сунце кренуло да топи снежну покрицу, човек је узео пушку и секиру и запутио се према Печорцу и још, веровао је, дремљивој Марији. Са собом је повео и свог маленог сина Вучу, не да му помогне него да јави родбини ако га, несрећом, Марија савлада.

Снег пред Печорцем је био чист, само гдекоји једва видљив траг препелица. Звер је још на почивалу. Вучу је оставио подаље на једном узвишењу, а он је пажљиво насуо барут у цев пушке, потпрашио прахом, и чврсто набио кучину арбијом (шипком) коју је уместо олџа оставио у цеви. Затим је усекао дугачку мотку и са безбедног растојања гурнуо је у рупу изазивајући промуклим гласом мечку на двобој. Кад му је из рупе стигао одговор у облику све гласнијег мумлања, Мечкар се неколико корака повукао до ивице заравни и подигао пушку.

Из невеликог отвора појавила се огромна глава са ситним очима које су, ненавикнуте на изненадну светлост, непрестано жмиркале. Влажне ноздрве су грозничаво тражиле дрзника који се усудио да је пробуди пре него што је она сама то желела. И кад је осетила тамни предмет својих жеља, муњевито се извукла из рупе и, исправивши се на задње ноге, кренула према човеку.

Следећег тренутка страшан урлик потресао је планину. Шипка из старе Мечкареве пушке зауставила се у срцу дотад недодирљиве Марије. Уз тресак и ломљаву младица звер се сручила низ падину.

Три дана је потом Јанко Дамњановић Мечкар путовао до двадесетак километара удаљеног Ниша. Свуда су га заустављали и гостили док су, у неверици, развлачили огромно медвеђе крзно. Уз ке-

су дуката, Мечкар је у Нишу добио и нову пушку а медведи на Сувој планини још опаснијег непријатеља.

* * *

За свог дугог живота Јанко Дамњановић је дошао главе 46 „краљева наших шума“. И краљ Милан Обреновић, иначе страстан и умешан ловац, даривао је Мечкара, а и Мидхат-паша му је често слао ударја. У то време, тамо далеко, Вилијам Фредерик Коди постао је Буфало Бил, легенда. А све најмодернијом винчестерком ловећи бизоне који су мирно пасли преријама Дивљег запада, и то најчешће пред љубопитљивим новинарима.

Ово је први објављени запис о Буфалу Билу са Суве планине и Полудивљег истока. Можда ће уследити стрипови и филмови.

Бора Рајковић

Илустровао: Брана Јовановић

Уређује: Вито Недељковић

Илустровао: Љубомир Милојевић – Љубац

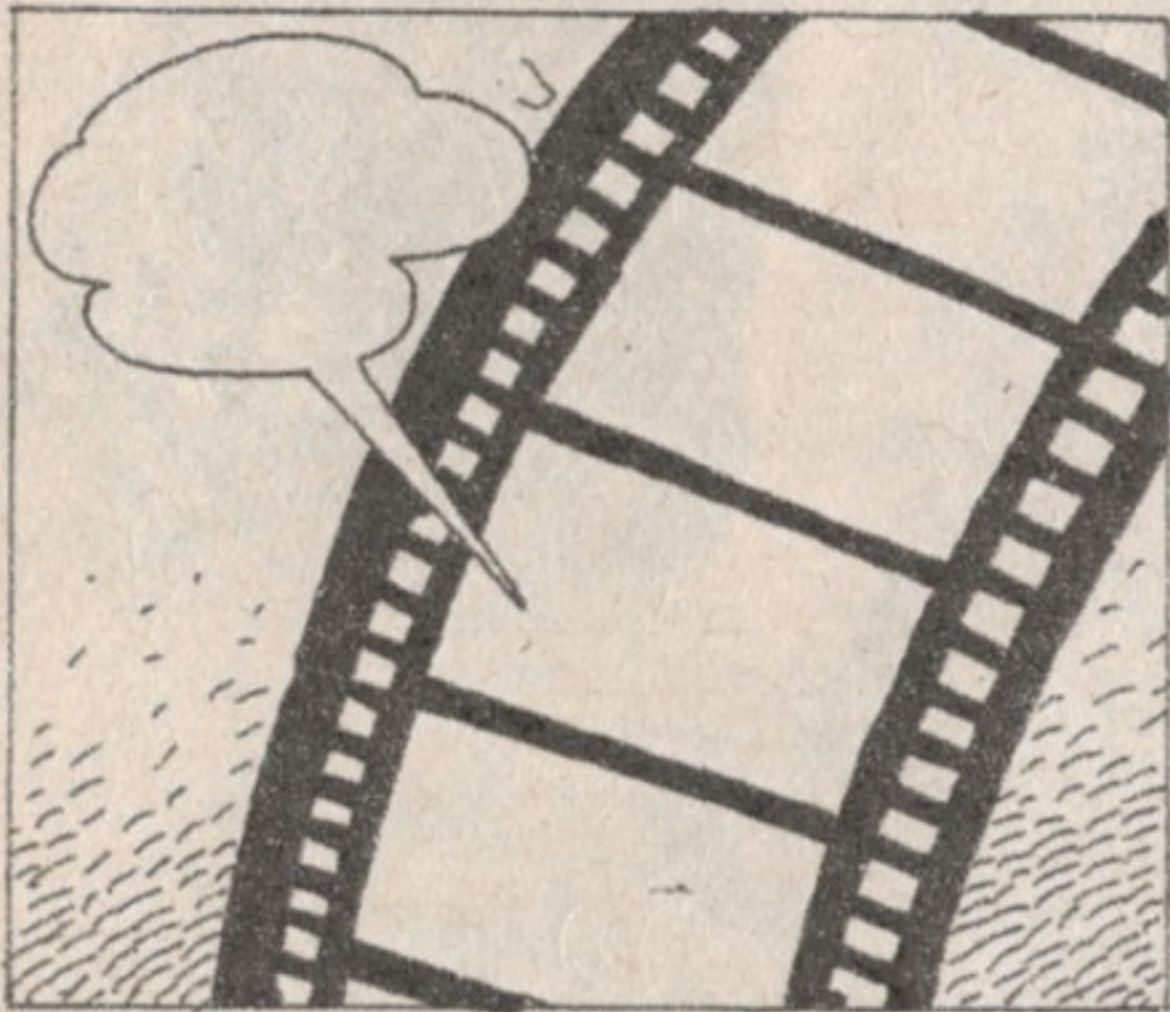
Едисон и звучни филм

Желела бих да ми објасните на који начин је познати физичар Едисон 1925. године направио први звучни филм. Колико знам, филм, као и многе друге уметности, њега није баш много занимао.

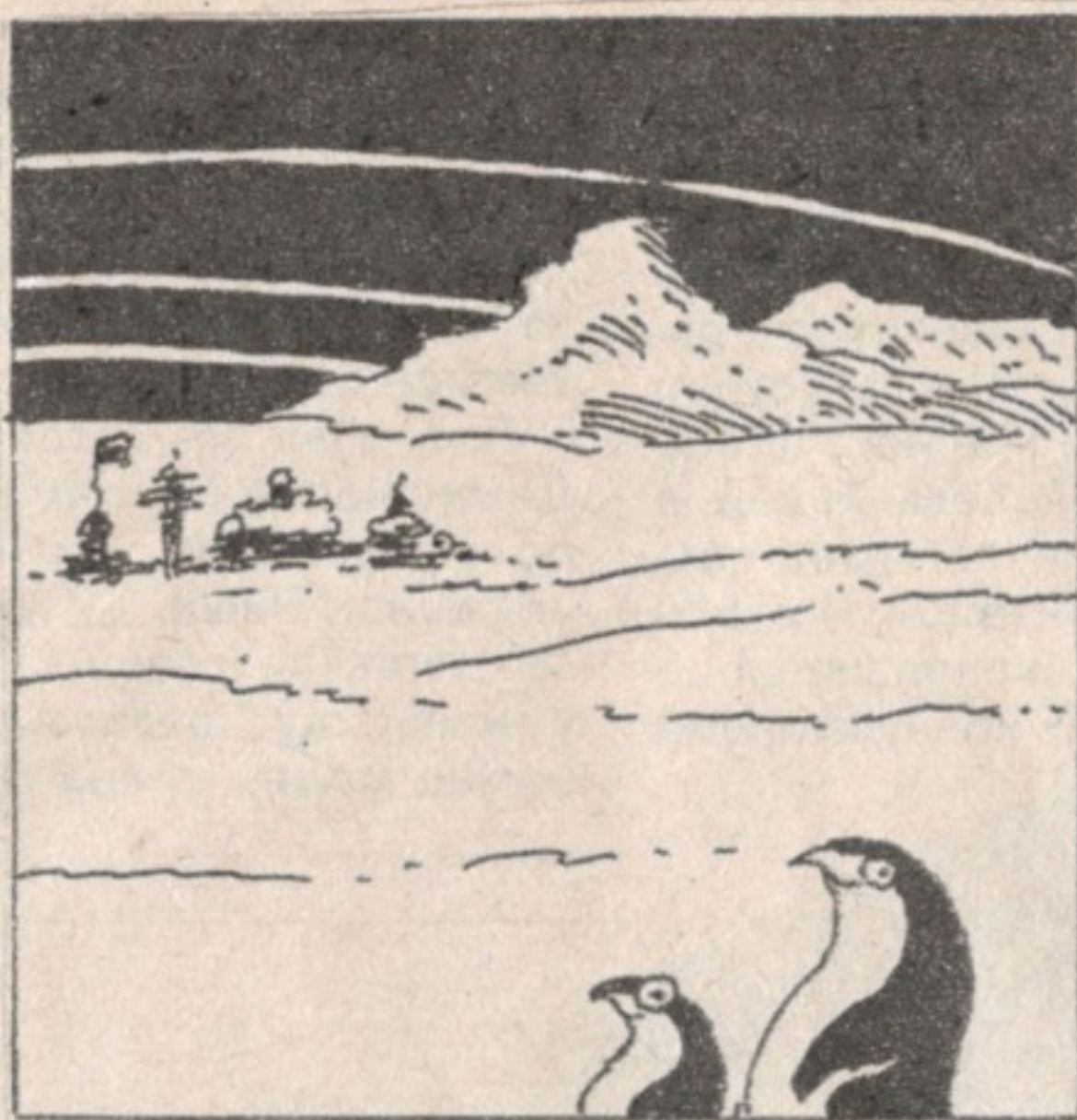
ГОРИЦА
Аранђеловац

Тачно је да славног америчког физичара Едисона, проналазача сијалица, уметност није нарочито занимала, али – за разлику од нашег генија Николе Тесле – новац јесте. Наиме, двадесетих година овог века филмска уметност је била у великом успону и доносила је велике паре. Пошто је то било доба немог филма, није тешко замислити колико би новца добио онај ко успе да живе слике озвучи и тако их потпуно приближи гледаоцима.

Едисон је покушао да створи звучни филм тако што је уз слике пуштао и плоче. Синхронизовање слика и звука било је веома тешко и није успело. Едисон је, дакле, само покушао.

Први прави звучни филм снимила је позната америчка филмска компанија „Браћа Варнер“. Филм се звао „Певач цеза“ и приказан је 23. октобра 1927. године. Звучни ефекти који су пратили филм оцењени су као одлични и овај успех је компанију спасао финансијског слома пред којима се налазила 1926. године.

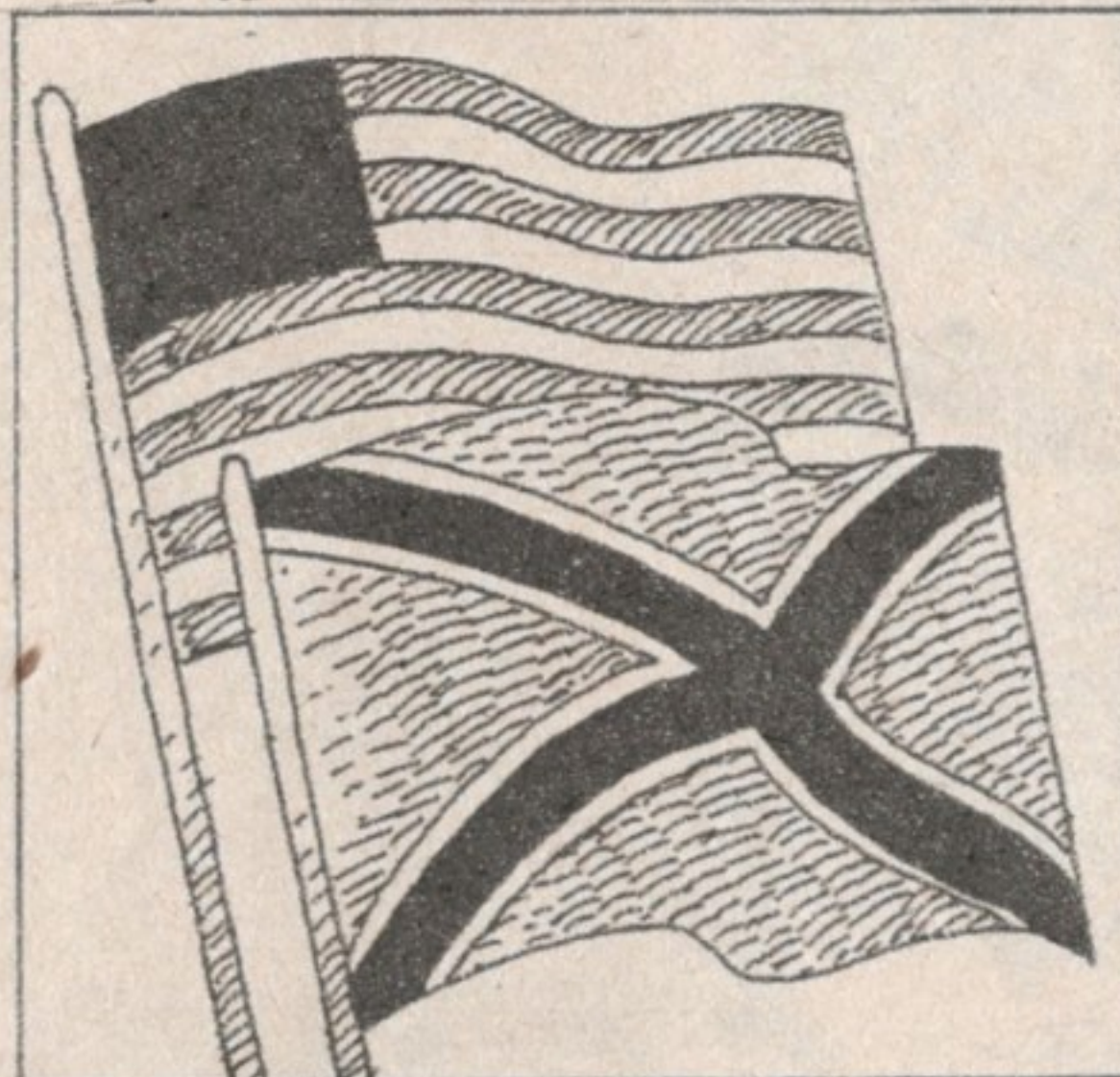

Хладно, најхладније!

Можете ли ми рећи које се место сматра најхладнијим на земаљској кугли и која је најнижа температура тамо измерена.

ПРЕДРАГ НОВИЧИЋ
Краљево

Најхладнијим местом на свету сматра се оно на којем је изграђена совјетска база „Исток“ на Антарктику. Ту је забележена најнижа температура од 88,3 Целзијусових степени испод нуле.

Рат Севера и Југа

Занима ме амерички Грађански рат, то јест рат Севера и Југа. Обишао сам све књижаре и библиотеке у Сремској Митровици, али књигу о том рату нисам могао да нађем. Реците ми која књижара или библиотека у Београду има ову књигу.

БОГДАН Ј.
Сремска Митровица

Распитали смо се код неких књижара и неколико главних издавача и добили одговор да такву књигу нису имали у продаји, а од неколико великих издавача да је нису штампали. Одговор који смо добили у Америчкој читаоници све је разјаснио. Они кажу да таква књига постоји, али код нас није преведена. Од оних које они имају (наравно, на енглеском језику) најбоља је „Civil war“. Може да се добије на читање, мада су нам скренули пажњу да књиге нерадо дају да се износе из читаонице, осим уколико их траже стручне установе.

Драги Забавнице,

Да не одуговлачим: мислим да је време да нама, тинејџерима, твојим верним читаоцима, посветиш мало више пажње. То јест простора за све што је везано за моду (одевање, шминкање, фризури), све оно што даје LOOK и што је IN. Примера ради, ми те питамо да ли љубичаста сенка иде уз браон очи, а ти нам одговориш и још објавиш скицу или фотографију на којој се види шта се с чим слаже. Уз то било би лепо да нам објасниш редослед шминкања, то би многим било од користи и верујем да би се смањило број лоше нашминканих и одевених девојака и жена од којих ме језа хвата кад их видим, па онда како да ускладимо шминку са одећом. Могли бисте да напишете, и нацртате, која фризура најбоље пристаје ком облику лица, шта да радимо с дугом косом да нам не лепрша око лица кад идемо у школу, а да при том лепо изгледа. У ствари, било би сјајно да организујеш курс шминкања, одевања и упориличиш разговор о оном што нас занима, пре свега о сексу. Ја лично имам родитеље који мисле да су такви разговори „неприлични“, а хтела бих много тога да знам. Књиге које ми је мама топло препоручила вероватно су добре, али са њима не могу да разговарам, нити могу било шта да питам. С тобом је друкчије.

Мој предлог је да нам посветиш две странице, само те молим да их не назовеш „проваљеним“ именима као што су „Кутак за тинејџере“, „Ви питате – ми одговарамо“ или тако некако. Употребите машту!

Тражим старе „Забавнике“

Молим вас да пренесете поруку свим читаоцима који желе да продају или поклоне „Политикине Забавнике“ од броја 1170 до 1433 да ми се јаве.

Мој телефон је 032/710-102. а име Милан Јоксимовић.

Игру заменио рат

Је ли истина да је 1914. године Светско првенство у фудбалу прекинуо атентат у Сарајеву на аустријског надвојводу Фердинанда?

БАТО Р.
Бијело Поље

Тачно је једно: као последица атентата у Сарајеву 1914. године када је Гаврило Принцип убио надвојводу Фердинанда и његову супругу, избио је Први светски рат, али он није прекинуо никакво Светско првенство у фудбалу јер га није ни било. Истина, тада је (1914. године) одржан први конгрес Фифе у Ослу, на коме је одлучено да се те године одржи и Прво светско првенство у фудбалу. Уместо њега, нажалост, почео је Први светски рат.

Писма и морске струје

Можда је моје питање необично, али молио бих вас да ми одговорите. Да ли се још негде у свету користе морске струје за преношење порука или писама у боци?

ЈАНКО ЦАР
Нови Сад

Некада су морепловци са бродова који су тонули бацали у море боце с последњом поруком ближњима или позивом за помоћ. Али и када би такав позив одолео таласима, ветровима и стенама, прошле би године пре него што би доспео у нечије руке.

Понекад, ипак, морска пошта стиже редовно, као између индонезанских острва Полана и Надине, захваљујући кружној морској струји. Писма и препоруке затворене у боци ова морска струја преноси брзо и тачно, чак 24 часа „брже“ од пароброда који пошту преноси само једном недељно.

ВРЛО ПОВОЉНО!

Продаје, сервисира и откупљује:

- Амига 500, 500 Плус, 600, 600 HD и 1200
- Commodore 64 G, 64 II и 128
- Disk drive 3,5" и 5,25", касетофоне, мишеве, којстике, модуле, каблове и друго

Тел. 421-203 и 155-294

Јован Стојадиновић, Веспучијева 23/24, 11070 Нови Београд – 10 година, воли све што и његови вршњаци.

Тања Калкан, Сечањска 10 клиса, 21000 Нови Сад – сакупља салвете, честитке, гумице и постере, воли музику.

Никола Љуцковић, Братства и јединства 11, 81000 Подгорица – 13 година, сакупља марке и постере, воли спорт.

Марија Селенић, Поцерска 13, 15000 Шабац – 12 година, сакупља салвете, разгледнице и марке, воли музику и спорт.

Теодара Бухун, Булевар цара Лазара 45, 21000 Нови Сад – 14 година, сакупља марке, гумице и хемијске оловке.

Радмила Петровић, Поп Андрије 14, 14000 Ваљево – 12 година, воли спорт, посебно рукомет, навија за Црвену звезду.

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

УКРШТЕНЕ РЕЧИ – ВОДОРРАВНО: Ира, опасност, Гари Каспаров, одиста, Ава, о, Риста, ини, ар, Мот, нећакиња, идол, Ћићевац, литар, афера, нула, озима, визир, Ија, а, Ћамил.

ИЛУСТРОВАНА ИСПУЊАЉКА – ВОДОРРАВНО: хулахоп, естро-ни, ракетар, црпљење, етно-лог, галопер, невелик, одбрана, верижак, исплата.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК БРОЈ 2179

YU ISSN 0032-339X

Први број »Политикиног Забавника« изашао је 28. фебруара 1939. године

Издаје и штампа »ПОЛИТИКА« 11001 Београд, Македонска 29

Главни и одговорни уредник
Зефирино Граси

Помоћник главног уредника
Славољуб Кегић

Уредник сатрија
Мирјана Маринковић

Ликовно графички уредник
Соња Јашовић

Редакција

Олга Вукадиновић, Бојана Дожић, Мина Илић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Митић, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патригић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Миленко Тодоровић и Бранислава Црномарковић

Техничка редакција

Душан Глушац, Радоје Савић,
Зоран Петканић и Радана Весовић

Секретаријат

Зорица Филиповић

Дописници »ПОЛИТИКЕ« из иностранства:
Борко Гвозденовић (Москва), Дарко Риб-
никар (Париз), Душан Пешић (Њујорк),
Мирослав Стојановић (Бон), Душан Си-
мић (Лондон), Слободан Александрић
(Рим), Петар Илић (Пекинг), Радислав
Бук (Атина), Жарко Ракић (Беч)

Редакција »ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК«
Македонска 31, 11001 Београд,
Поштански фах 124.

Телефони: секретаријат 3224-471,
редакција 3224-483, техничка редакција
3226-620, централа 3224-191 и 3225-761,
претплата: 3228-776.

Маркетинг агенција: Македонска 31/1,
Телефон 3220-645.

Рукописи, фототрафије и цртежи се не
враћају.

На основу мишљења Републичког секретари-
јата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од
22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Претплата на жиро рачун број
60801-603-24875, уз обавезну назнаку НИП
»ПОЛИТИКА« – ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ
»ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК«
Сва обавештења о претплати за нашу
земљу на телефон 3228-776

ОБАВЕШТЕЊЕ ПРЕТПЛАТНИЦИМА
Обавештавамо претплатнике који врше прет-
плату за иностранство, да НИП »ПОЛИТИКА«
убудуће искључиво прима претплату преко
SUHRBERG VERLAG AG, Bernstr. West 64, CH
5034 SUHR, SCHWEIZ, на којег Schweizerischer
Bankverein, CH 5001 AARAU (beim Bahnhof)-CH
CHF конто бр. 40-829-575-0
DEM конто: 40-829-575-2

Тел. 4164/310 470 и 310 471, Факс 4164/310 472

Годишњу претплату на лист не примамо.

ПОЛУГОДИШЊА ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ:

САД	USD 35.-
СР НЕМАЧКА	DEM 89.-
ШВЕДСКА	SEK 374.-
ФРАНЦУСКА	FRF 211.-
ШВАЈЦАРСКА	CHF 70.-

Трошкови АВАО превоза плаћају се
посебно, независно од претплатне цене
листа.

Директор листа »ПОЛИТИКА«
Хаши Драган Антић

Председник комисије »ПОЛИТИКА«
др Живорад Миновић

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампана ствар, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника одговорних за садржину.

